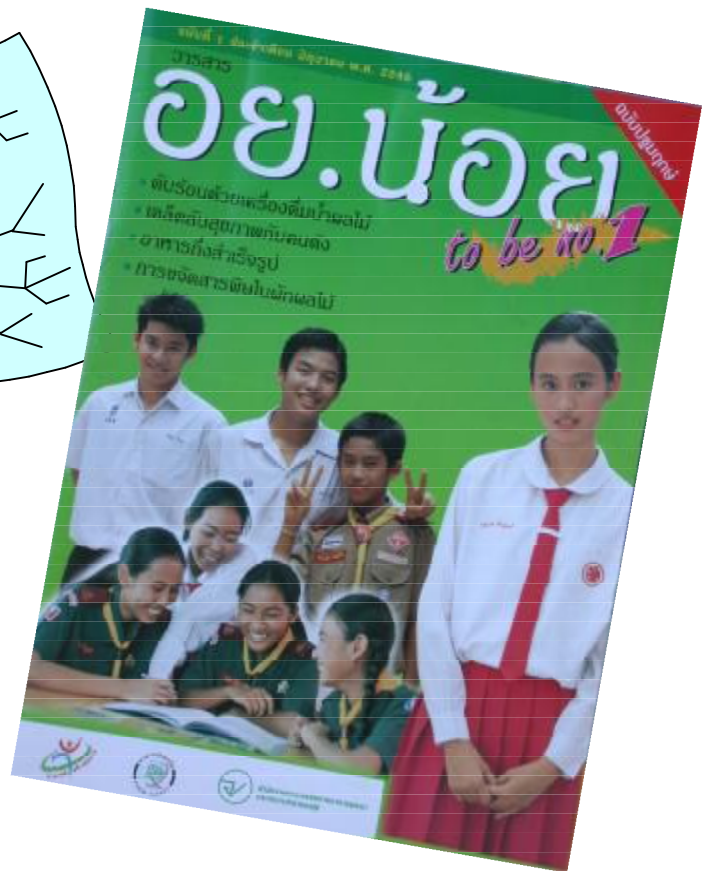
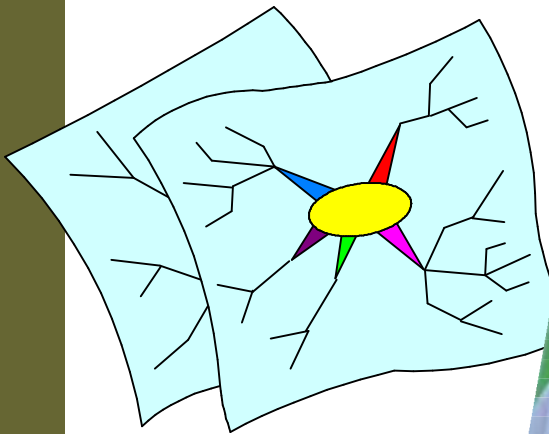


Glocalization Training Center

รวมแผนที่ความคิด สำหรับวิทยากรกระบวนการ

# โครงการ อย.น้อย

Mind Map<sup>®</sup> for Facilitator



โดย เกษัชกรประชาสรรค์ แสนภักดี

[www.prachasan.com](http://www.prachasan.com)

ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล—ขอนแก่น



## คำนำ

เอกสาร รวมแผนที่ความคิด สำหรับวิทยากรกระบวนการ โครงการ อย.น้อย **Mind Map for Facilitator** ฉบับนี้ได้ถูกเรียบเรียงขึ้นจากประสบการณ์ของการทำงานเคลื่อนไหวทางสังคมกับเวทีผู้บริโภคของภาค NGOs ของผู้เรียบเรียง ซึ่งได้มีโอกาสเข้าไปเรียนรู้ กระบวนการทำงานในรูปแบบต่างๆ โดยมุ่งหวังว่า จะเป็นเอกสารที่ช่วยเสริมสร้างทักษะ ความสามารถของวิทยากรกระบวนการ (**Facilitator**) โครงการ อย.น้อย ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เนื้อหาของเอกสารได้นำเทคนิคการเขียนแผนที่ความคิดด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ เพื่อให้เอกสารมีขนาดไม่หนามาก โดยการใช้งานเอกสารฉบับนี้ผู้อ่านควรจะทำความเข้าใจรายละเอียดฉบับเต็มที่แนะนำไว้ในเอกสารอ้างอิงประกอบด้วย เพื่อให้เข้าใจทั้งหลักการและเทคนิควิธีการ คุณความดีของเอกสารฉบับนี้ ผู้เรียบเรียงยกให้กับวิทยากรกระบวนการทุกท่านที่ช่วยกันเปลี่ยนแปลงประเทศไทย และหากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนยินดีน้อมรับคำแนะนำ หากผู้อ่านต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียบเรียง ขอเชิญที่เว็บไซต์ [www.prachasan.com](http://www.prachasan.com) หรือ [www.glocalization.org](http://www.glocalization.org)

เกสัชกรประชาสรรค์ แสนภักดี  
หัวหน้างานประสานรัฐและท้องถิ่น  
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น



## ประวัติวิทยากร

[www.prachasan.com](http://www.prachasan.com)

โทร. 0-1661-8579

**ชื่อ** นายประชาสรรค์ นามสกุล แสนภักดี **ชื่อเล่น** โหน่ง

**ภูมิลำเนา** ตำบลบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

**ตำแหน่งงานปัจจุบัน** หัวหน้างานประสานรัฐและท้องถิ่น

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น (สสจ.ขอนแก่น)

**อาชีพอิสระ** ผู้จัดการ ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล (ขอนแก่น)

### การศึกษา

- **ปริญญาตรี** เกษศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2535
- **ปริญญาโท** สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2540
- **กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก** พัฒนศาสตร์ ม.ขอนแก่น พ.ศ. 2543- ถึงปัจจุบัน

### ประวัติการทำงาน

2535-2537 โรงพยาบาลอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

2537-ปัจจุบัน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น

### กิจกรรมทางสังคม

2541-ปัจจุบัน ผู้ประสานงานเครือข่ายองค์กรผู้บริโภครักษ์ จังหวัดขอนแก่น (NGO)

2546- ปัจจุบัน เลขานุการสมาพันธ์ชมรมออกกำลังกายเพื่อสุขภาพจังหวัดขอนแก่น

2545- ปัจจุบัน ผู้ดำเนินรายการวิทยุสื่อสารสร้างสุข (สวท. 99.5 mHz) ทุกวันอาทิตย์

### งานวิทยากร

- วิทยากรรับเชิญจากหน่วยงานต่างๆ ประมาณปีละ กว่า 40 ครั้ง
- อาจารย์พิเศษ ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ ม.สารคาม, คณะเกษตร ม.ขอนแก่น



## บทความพิเศษด้านกิจกรรมการสร้างเสริมผู้บริโภค ตอน ต่อยอดโครงการ อย.น้อย (Small Smart Student (3S))

เรียบเรียงโดย ภก.ประชาสรรค์ แสนภักดี M.P.H. Chiang Mai U.

อดีตหัวหน้างานประสานรัฐและท้องถิ่น กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สสจ.ขอนแก่น

จากการที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากระทรวงสาธารณสุข ได้มีโครงการ อย.น้อย เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนในระดับมัธยม ได้แสดงออกทางด้านกิจกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเน้นให้เยาวชน ทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ โดยการรวมกลุ่มกันเป็น ชมรม อย.น้อย (บางแห่งเรียกชื่ออย่างอื่น) ทำกิจกรรมเฝ้าระวังปัญหาการบริโภค ภายในโรงเรียน โดยในปีงบประมาณ ที่ผ่านๆ มา 2545-2546 มีการจัดประกวดในระดับ เขต ภูมิภาค ระดับประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ดำเนินการหลายอย่างเพื่อเป็นการวางโครงสร้างพื้นฐานไว้รองรับ เช่น การออก วารสาร อย.น้อย to be no.1 ซึ่งออกมาแล้วจำนวน 3 ฉบับ (ถึงเดือน พฤศจิกายน 2546) ในการดำเนินงานการประกวด อย. ใช้วิธีการจ้างเอกชน ให้ดำเนินการด้วยการเปิดประมูล ซึ่งก็เป็นวิธีการที่ดี ในการมอบภาระงานให้กับมืออาชีพ เป็นผู้ดำเนินการ

ปัญหาที่มีอยู่ว่า ความต่อเนื่องของโครงการในระดับพื้นที่จะเป็นอย่างไร เพราะในระดับพื้นที่ ระดับจังหวัดนั้น เงินไม่มากพอที่จะไปจ้างให้ภาคเอกชนรับไปดำเนินการ ดังนั้นเพื่อให้โครงการที่ดี อย.น้อย คงอยู่เราจะต้องคิดใหญ่ ครบ อย่าคิดเล็ก ตามชื่อโครงการ อย.น้อย ต้องเป็น อย.น้อย คิดใหญ่ เพื่อจะได้เป็นโครงการ จิวแต่แจ๋ว (Small is beautiful project) การคิดใหญ่ของผู้เขียนหมายถึงการมองไปข้างหน้า ถึงอนาคต ของชาติ โดยการปลูกฝังเรื่องของความตระหนักเรื่องสิทธิ หน้าที่ของผู้บริโภค (Consumer right and Consumer roles)

อย.น้อยจะต้องดำเนินการต่อไป ให้ยาวนานพอ อย่างน้อยก็ต้อง 5-10 ปี จึงจะเพียงพอ แต่ก็จะต้องดำเนินการในรูปแบบใหม่ อาศัยโอกาสแห่งการเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นเครื่องช่วย ตัวอย่างเช่น สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จะต้องพัฒนาเว็บไซต์ ศูนย์กลางของโครงการ อย.น้อย เพื่อให้อาสาสมัคร ตัวเล็กตามโรงเรียนต่างๆ เข้ามาใช้บริการมีข้อมูลใหม่ๆ สำหรับวัยรุ่น เอาแบบจ๊าบๆ ไปเลย สร้างเว็บให้ถูกใจวัยรุ่น มีภาพกิจกรรม มีอาสาสมัครสื่อข่าว อย.น้อยประจำจังหวัดออกบัตรประจำตัวให้ เรียกว่าเป็นการฝึกให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้ทั้งเรื่องของสื่อ และเรื่องของสาร เพื่อให้เขาารู้เท่าทันสื่อ

กิจกรรมที่ควรจะทำต่อไปในระดับจังหวัดก็คือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต่างๆ จะต้องประสานงานพันธมิตร ที่มีอยู่ ทั้งภาคการศึกษา ภาค NGOs ประชุมวางแผนการทำงานร่วมกัน เพื่อให้กิจกรรม อย.น้อยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคนรุ่นใหม่

กิจกรรมที่ควรจะทำต่อไป

กิจกรรมที่ควรจะทำต่อไปให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ทุกโรงเรียน ไม่เฉพาะโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ หรือได้รับการคัดเลือกเพื่อการประกวด คือ การพัฒนาศักยภาพของพวกเขา ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ควรจะมีกิจกรรมโครงการการพัฒนาการเป็นนักจัดรายการวิทยุ หรือสื่อโทรทัศน์ รวมทั้งการทำหน้าที่เป็นนักข่าว อย.น้อย โดยกิจกรรมจะเน้นให้เขาฝึกทักษะ ในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (effective communication) เนื่องจากเขาจะต้องไปทำหน้าที่ในการเปลี่ยนแปลงสังคม

จะต้องสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปัจจุบันจังหวัดต่างๆ มีสถานีวิทยุชุมชน (Community Radio) ชาวชน อย.น้อยก็สามารถเข้าไปร่วมกิจกรรมได้เลย

2. กิจกรรมค่ายเยาวชน อย.น้อย การเข้าค่ายของเยาวชน จะเป็นโอกาสของการเรียนรู้ร่วมกันของ นักเรียนจากต่างสถาบัน รุ่นพี่ รุ่นน้อง เพื่อเป็นการพัฒนาเครือข่าย เยาวชน อย.น้อยให้มีความ เข้มแข็ง ขยายอุดมการณ์ออกไปในวงกว้าง การจัดค่ายก็ควรจะทำให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมของทั้ง นักเรียน ครู เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และภาค NGOS เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ (learning society)
3. กิจกรรมอีกอย่างหนึ่งที่น่าสนใจ คือ การจัดกิจกรรมการพูด หรืออาจจะเรียกว่า Talk of Teen หรือจะหาชื่ออื่นๆ เช่น เสียงจากเยาวชน เพื่อให้เขาได้แสดงออกในทางที่ถูกต้องกล้าที่จะวิพากษ์ กล้าที่จะนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ในใจของเขาสู่สาธารณะ กิจกรรมการประกวดการพูด เรื่องสุขภาพ เรื่องความฝัน เรื่องคุณภาพชีวิต จะเป็นกิจกรรมที่หลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมได้ Talk of The Teen จะเป็นโครงการสร้างนักพูด โดยจะเน้นว่าเป็นนักพูดเพื่อการเปลี่ยนแปลง อาจจะประกวด ในหัวข้อ “เมื่อผมเลิกคิมน้ำอัดลม” ในโอกาสของการประกวด ก็ถือโอกาสประกวดได้ว่าที่ไป ด้วยเลย อย่างนี้ ผมว่า สนุกสนาน ทั้งคนจัด และผู้เข้าร่วมกิจกรรมแน่นอน

นี่คือ ตัวอย่างโครงการ หรือกิจกรรมที่น่าสนใจในระดับพื้นที่สามารถนำไปดำเนินการได้ จังหวัดต่างๆ โดย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นเจ้าภาพในการเชิญหน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมเชื่อว่า หน่วยงานต่างๆ จะ เข้าร่วมจำนวนมาก ส่วนผู้ใหญ่ของส่วนราชการต่างๆ ก็เชิญร่วมเป็นกรรมการ หรืออาจจะขอความอนุเคราะห์ด้วย รางวัล หรือเงินรางวัลให้กับเยาวชนเพื่อเป็นทุนการศึกษา

การพัฒนาในขั้นต่อไป

การโครงการให้เกิดความต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมที่กล่าวมาเป็นเพียงทางเดิน หรือเครื่องมือไปสู่ เป้าหมายเท่านั้น แต่ Goals ของโครงการไม่ควรจะหยุดพักหนึ่อย่าง เป็นปีๆ แบบปัจจุบัน พอเริ่มต้น ปังบประมาณ งานก็หยุดเดิน

โครงการ อย.น้อย จะต้องมีการพัฒนาในระดับจังหวัดให้มีชมรม เยาวชน อย.น้อย หรืออาจจะเรียกชื่อ อื่นๆ เช่น เครือข่ายเยาวชน อย.น้อย (จังหวัดขอนแก่น ใช้ เครือข่ายเยาวชนพิทักษ์สิทธิ) เมื่อเยาวชนในระดับจังหวัด มีกิจกรรม เช่น การเดินตลาด การรณรงค์เรื่องฉลาก เรื่องอาหารเสริม ก็จะทำให้ อย.น้อยเป็นที่รู้จักของสังคม ผู้ ปกครอบก็จะร่วมสนับสนุนให้บุตรหลานทำงานเพื่อสังคม

ในระดับภาคก็จะต้องมีการพัฒนาสู่การเป็นเครือข่าย เยาวชนพิทักษ์สิทธิ อย.น้อย ภาค... (เหนือ กลาง อีสาน ได้ ตะวันออก) เพื่อประสานงานกิจกรรมหรือข้อมูลระหว่างกัน

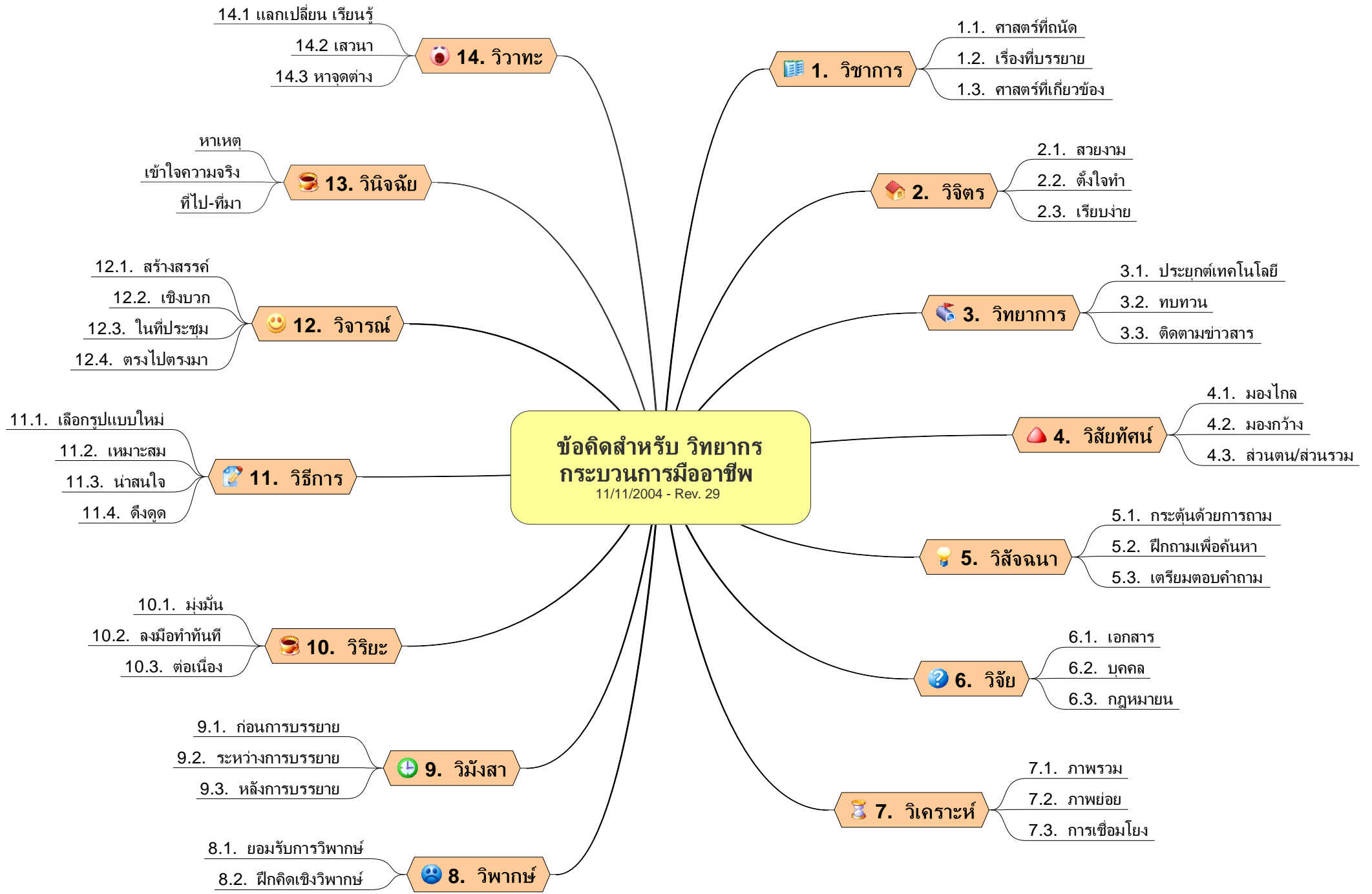
ในระดับประเทศก็ต้องพัฒนาให้มีชมรมอย.น้อยในระดับประเทศ เป็นเครือข่ายเยาวชนพิทักษ์สิทธิ ระดับประเทศ อาจจะเรียกว่า อย.น้อย Network (S-FDA-Network)

ที่น่าสนใจนี้เป็นจริงได้ไม่ใช่ความฝัน โดยที่ผู้เขียนคิดบนฐานขอการพัฒนาในอนาคต ที่คนไทย สามารถสื่อสารกันผ่าน Internet เครือข่ายระดับประเทศ อาจจะมี เพียงเว็บไซต์ เท่านั้นในการสื่อสารระหว่าง กันและกัน มีกระดานข่าวในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่สำคัญจะเกิดสิ่งเหล่านี้ที่กล่าวมาแล้ว ได้หรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับ กับการคำถามที่ว่า แล้วเราจะทำงานนี้ไปทำไม หากคำตอบเป็นอย่างอื่นๆ ที่ไม่ใช่ “เพื่อชาติ” ก็เลิกเลยนะครับ อย่าไป ทำต่อ อย่าไปดันมันต่อ แต่หาก ยืนยันว่า ที่ทำโครงการ อย.น้อยก็เพื่อชาติ เราก็มาช่วยกัน ผลักดัน โครงการให้เป็น อย.น้อยที่ยิ่งใหญ่ สมกับเป็น โครงการ Small is Beautiful

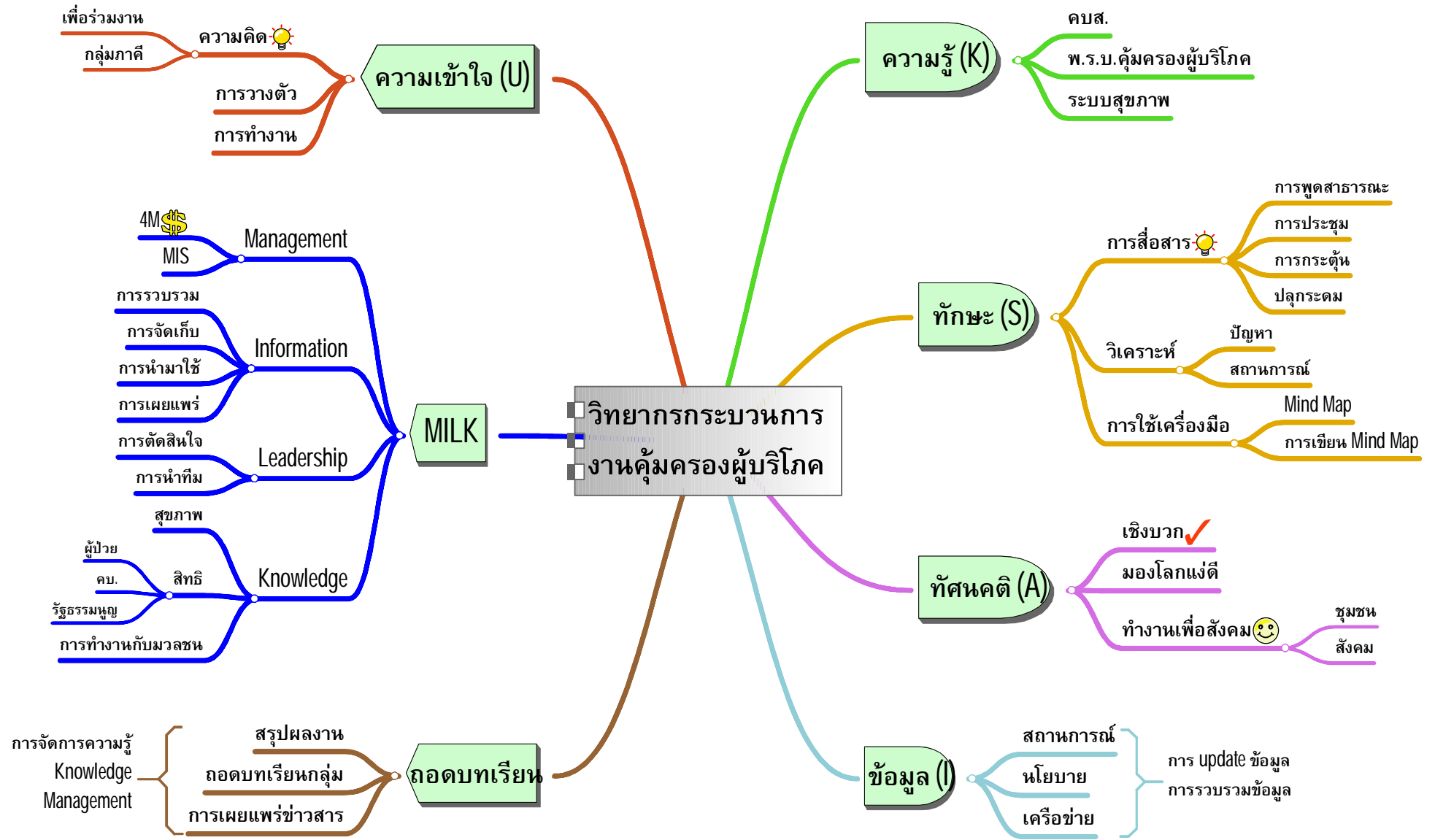
องค์ความรู้เบื้องต้นสำหรับวิทยากรกระบวนการ  
**Knowledge for Facilitator**



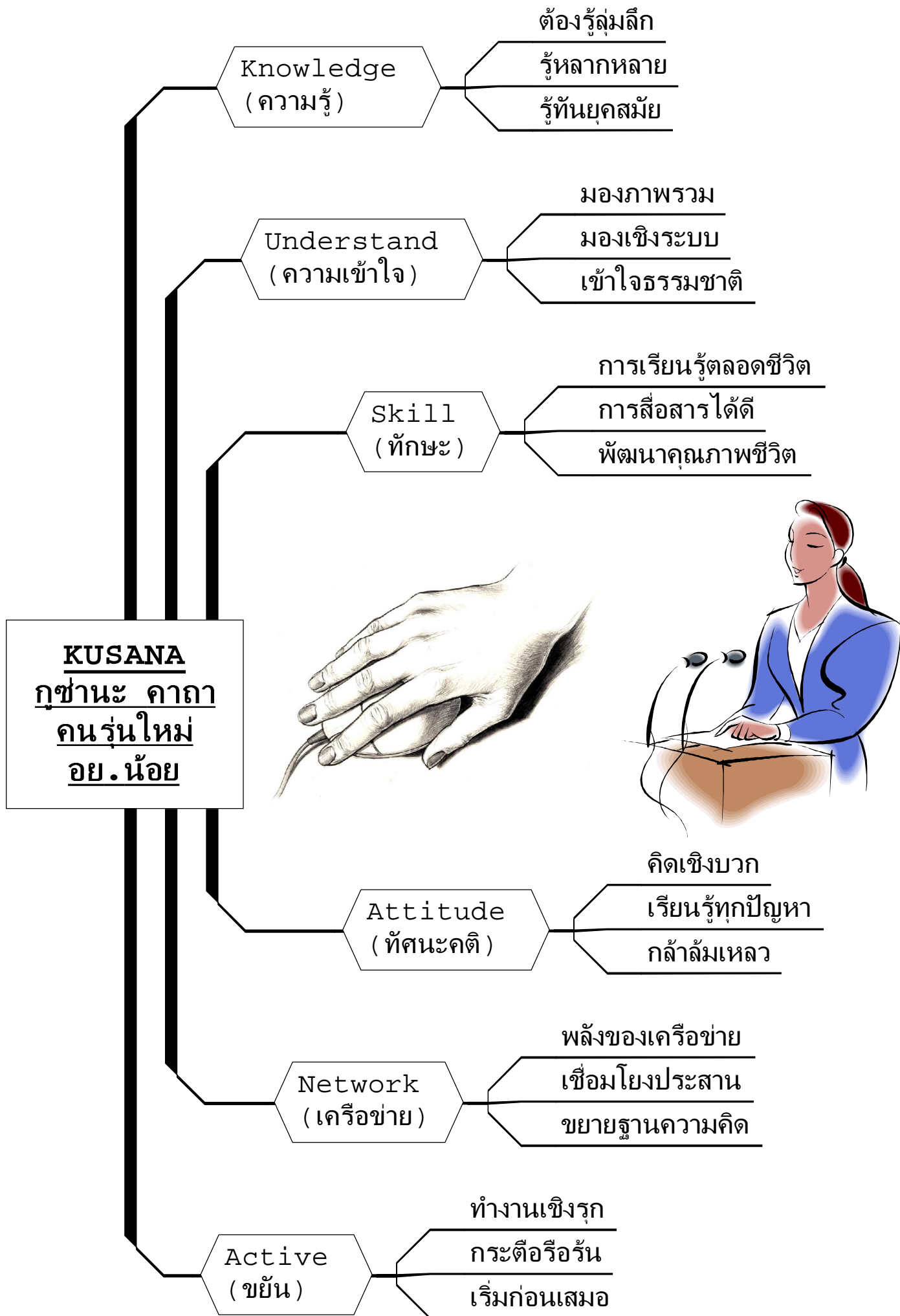
เรียบเรียงโดย เกษัชกรประชาสรรค์ แสนภักดี  
หัวหน้างานประสานรัฐและท้องถิ่น สสจ.ขอนแก่น  
ผู้จัดการศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล  
เว็บไซต์ : [www.prachasan.com](http://www.prachasan.com)

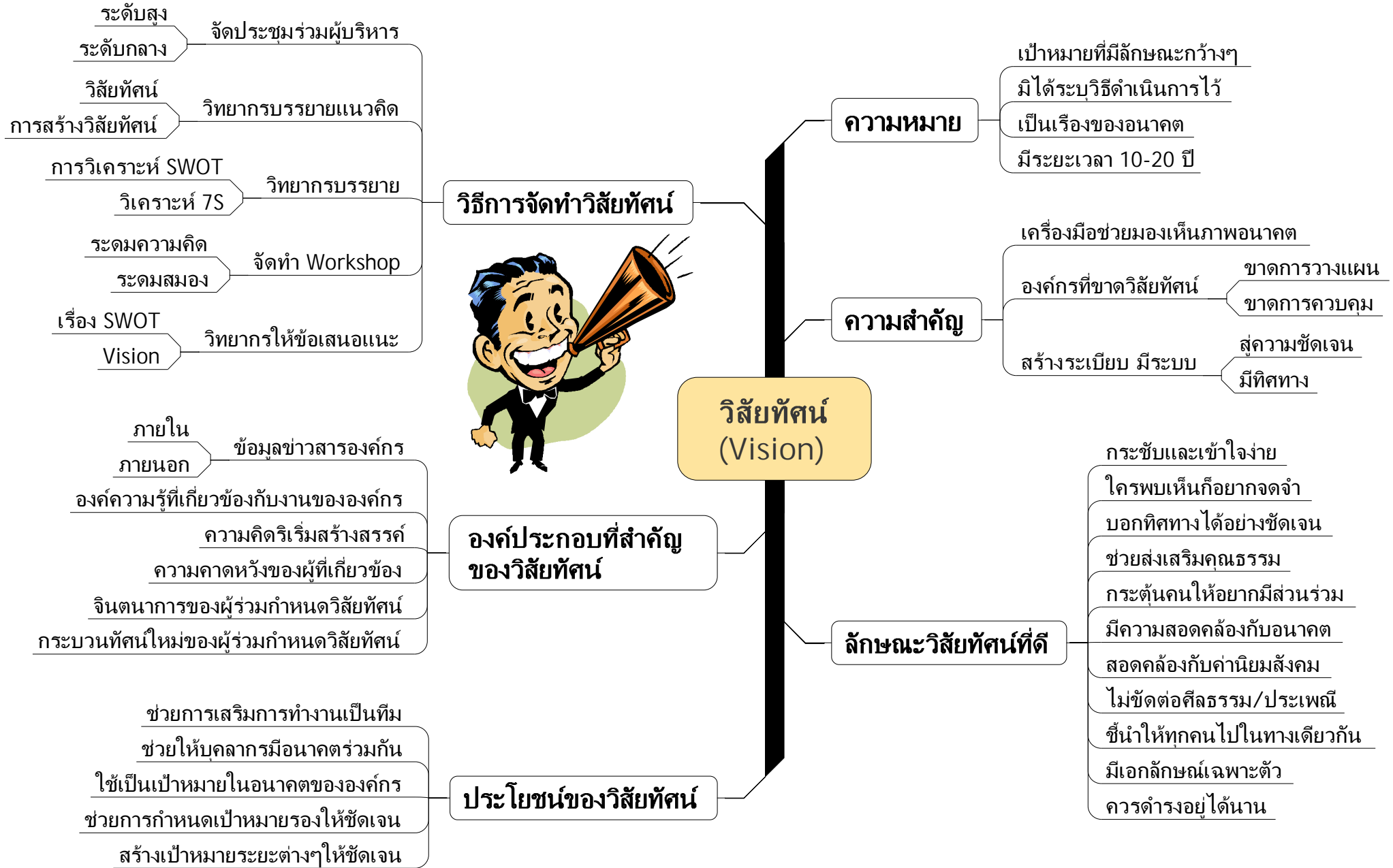


แผนภูมิความคิด เรื่อง วิทยาการกระบวนการ  
งานคุ้มครองผู้บริโภค โดย ภก.ประชาสรรค์





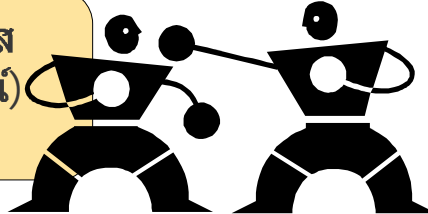






นำเสนอการสร้างสังคมดี เริ่มที่ 5 สำนัก โดย เกษัชกร ประชาธรรม์ แสนภักดี ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล

# สังคมดี เริ่มที่ 5 ส (ภก. ประชาธรรม์) เขียนที่บ้านใจ



สังคมดีไม่มีขาย  
อยากได้ต้องร่วมสร้าง

- สำนักไทย (THAI MIND)**
  - ภูมิปัญญาท้องถิ่น
    - รักษาราชการถิ่น
    - ชีวิตวิถีชุมชน
  - เคารพในภูมิปัญญาไทย
  - ยึดมั่นในวิญญานไทย
    - เคารพผู้ใหญ่
    - เคารพภูมิปัญญา
    - รักแผ่นดินเกิด
  - หัวใจไทยแบบสากล
    - เรียนรู้การเปลี่ยนแปลง
    - แสดงความเป็นไทย
  - ทุกคนเท่าเทียม
    - ไม่ดูถูกคนไทยกันเอง
    - ศักดิ์ศรีความเป็นไทย
- สำนักประชาธิปไตย**
  - ติดตามการเมือง
  - เสนอความคิดเห็น
  - หวงแหนแผ่นดิน
  - เป็นเจ้าของประเทศ
- สำนักพลเมือง (CIVIC MIND)**
  - เป็นส่วนหนึ่งของสังคม
    - เข้าร่วมเครือข่าย
    - ร่วมเคลื่อนไหว
  - ยึดมั่นในความสามัคคี
    - แตกต่าง
    - ไม่แตกแยก
  - อยากเห็นบ้านเมืองมั่นคง
    - ทำตนเป็นคนคุณภาพ
    - ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด

## สำนักสาธารณะ (PUBLIC MIND)

- ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- ไม่สร้างปัญหาสังคม
- ไม่เห็นแก่ตัวจนเกินงาม
- เกรงใจสังคม

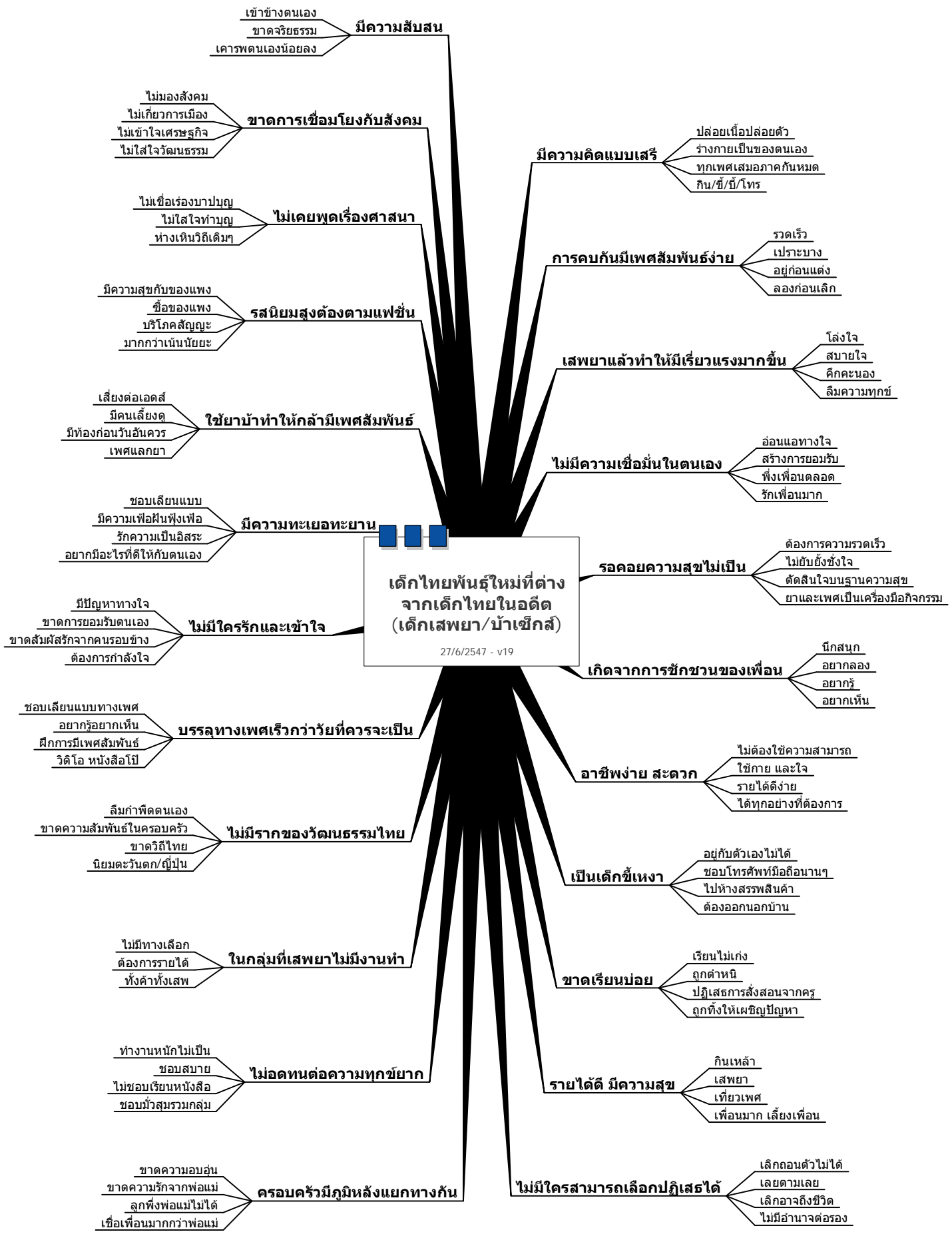
## สำนักสุขภาพ (HEALTH MIND)

- เป็นประจำ
  - ออกกำลังกาย
  - สม่ำเสมอ
- บริโภคที่แก่นสาร
- ดูแลตนเอง
  - กาย
  - ใจ
  - จิตวิญญาณ
- มีส่วนร่วมในการสร้างสุขภาพ

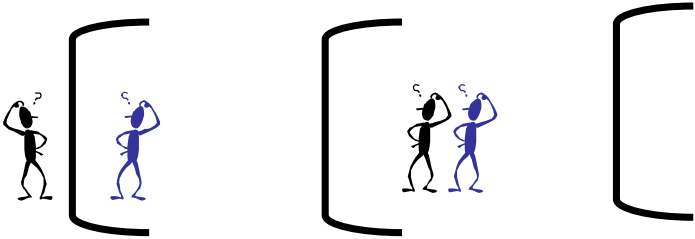
## สำนักดี (GOOD MIND)

- คิดในสิ่งที่ดี
  - พัฒนาตน
    - เรียนรู้ตลอดชีวิต
    - รักการอ่าน
  - พัฒนาคน
  - พัฒนาชาติ
- สำนักเพื่อชาติ
  - ประหยัดเพื่อชาติ
  - รักษาวัฒนธรรมชาติ
  - ไม่คดโกง
- เป็นส่วนหนึ่งของสังคม
  - การเคลื่อนไหวทางสังคม
  - การรวมกลุ่มประชาคม
  - สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

**เด็กไทยพันธุ์ใหม่ที่ต่าง  
จากเด็กไทยในอดีต  
(เด็กเสพยา/บ้าเซ็กซ์)**  
27/6/2547 - v19

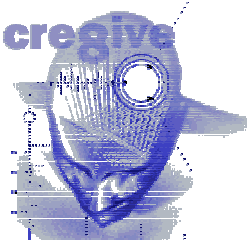


# Think Win-Win



**Inside Out**  
**Outside In**

*cregive*



Synergize  
ประสานพลัง

# สิ่งสำคัญ งาน และ ชีวิต

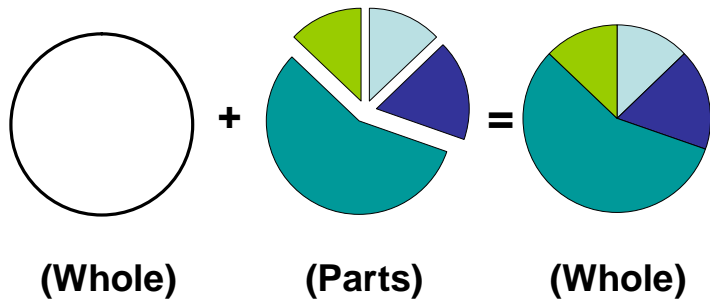


*First Thing First*



# Begin with The End in Mind

มองภาพสุดท้ายก่อนเริ่มต้น



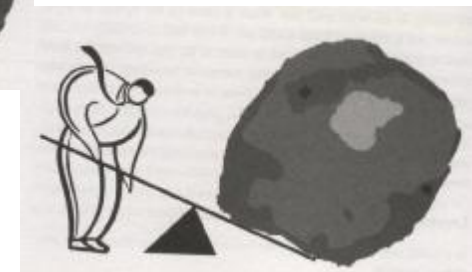
*First Thing First --- by Mind Map*

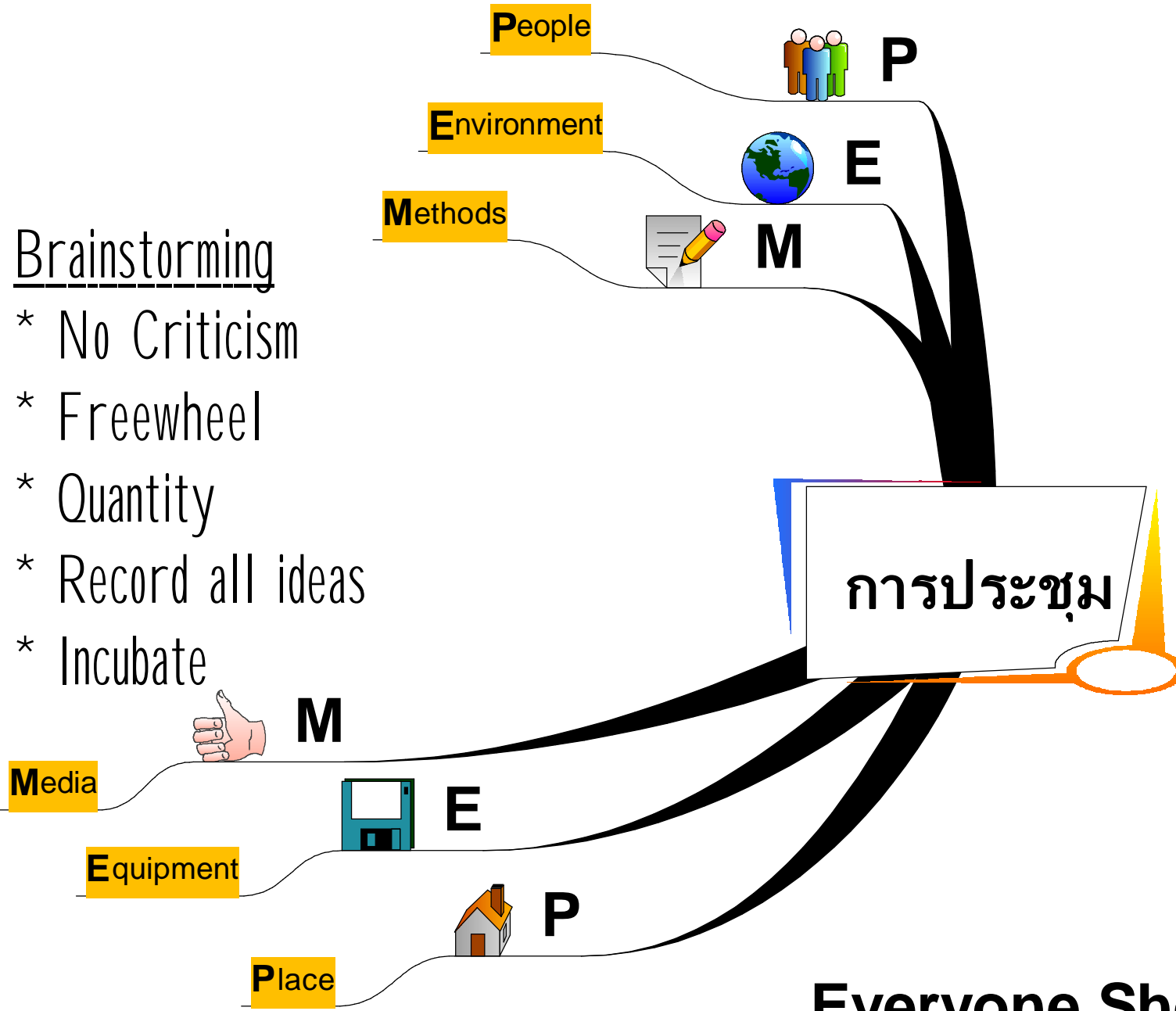
# ใช้หัว(คิด)ในการทำงาน



*Mind Map*

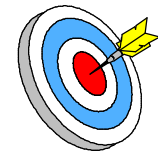
เครื่องทุ่นแรงที่  
ทรงประสิทธิภาพ





**Everyone Should Get involved**  
 จากหนังสือ Problem Solving in Groups โดย Mike Robson

# บัญญัติ 10 ประการ สำหรับผู้ดำเนินการ ประชุม



ประการที่ 1 เป้าหมายในการประชุม

- ต้องคุมเป้าหมายได้
- ต้องชัดเจนในเป้าหมาย

ประการที่ 2 บรรยายภาคในการประชุม

- สร้างบรรยากาศให้คึกคัก
- ไม่รีบเตรียม
- ไม่เร่งรีบจนเกินไป

ประการที่ 3 ความคิดของที่ประชุม

- ต้องไม่ครอบงำประชุม
- ระวังสมาชิกบางคนครอบงำ

ประการที่ 4 กฎ กติกา มารยาท  
ในการประชุม

- ควบคุมให้ตามกฎ
- ชัดเจนในกฎ กติกา
- มารยาทของการรับฟัง



ประการที่ 5 ความยุติธรรม

- ต้องวางตัวเป็นกลาง
- ให้โอกาสทุกคน
- หาร้อยอย่างเท่าเทียม

ประการที่ 10 การคลี่คลายข้อขัดแย้ง

- รอใช้กลวิธีคลี่คลายปัญหา
- อย่าให้สมาชิกเถียงพถก



ประการที่ 9 การตั้งคำถาม  
และให้ข้อสังเกต

- ตั้งคำถามกระตุ้นความคิด
- ให้ข้อสังเกตในมุมมองแตกต่าง
- ท้าทายความคิดใหม่ๆ  
และสร้างสรรค์



ประการที่ 8 การสรุปประเด็น

- ทำหน้าที่สรุปประเด็น
- เชื่อมโยงความคิดของสมาชิก
- ติดตามความก้าวหน้าการประชุม



ประการที่ 7 กำลังใจ

- คอยเสริมพลังที่ประชุม
- ให้กำลังใจทุกคน
- ส่งเสริมการเรียนรู้  
ร่วมกันของสมาชิก



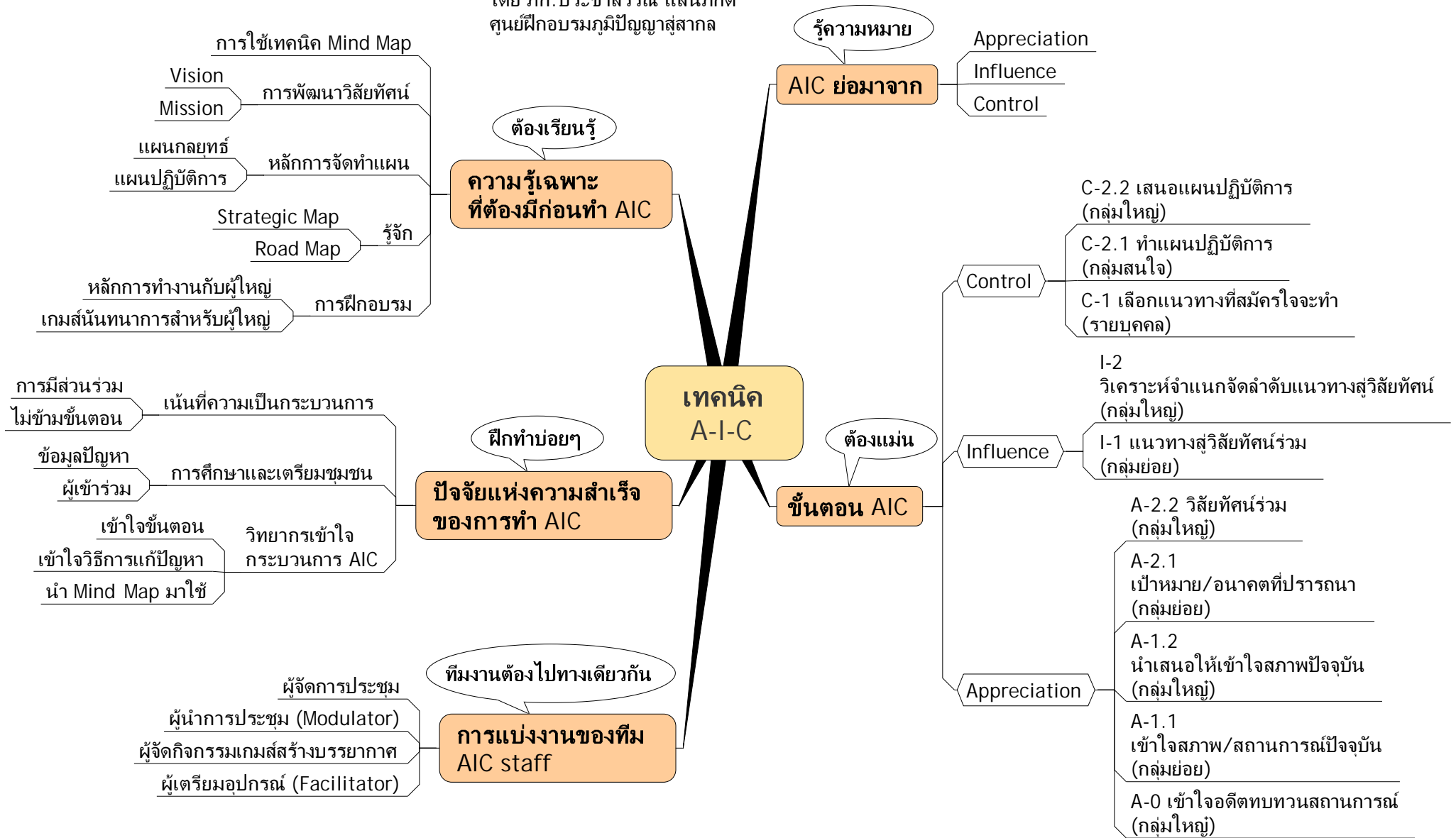
ประการที่ 6 การควบคุมประเด็น

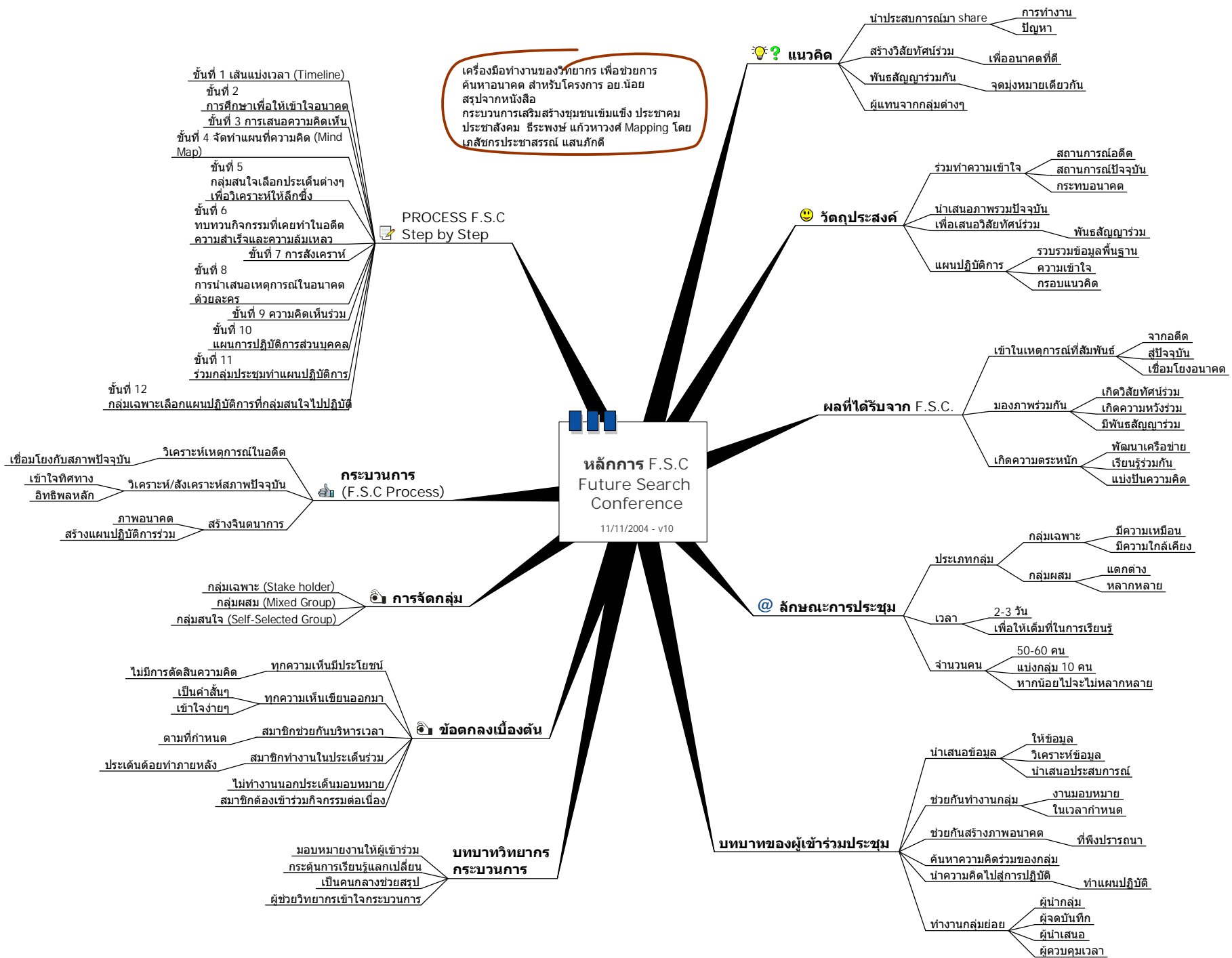
- ช่วยให้ตรงประเด็น
- ทันเวลาที่กำหนด
- สมาชิกไม่หันไปคุยกันเอง





เรื่องราวของ AIC สำหรับวิทยากร  
โดย ภก.ประชาสรรค์ แสนภักดี  
ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล





เครื่องมือทำงานของวิทยากร เพื่อช่วยการ  
ค้นหาอนาคต สำหรับโครงการ อย.น้อย  
สรุปจากหนังสือ  
กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประชาคม  
ประชาสังคม ธีระพงษ์ แก้วหาหงศ์ Mapping โดย  
เกลิซเซอร์ประชาสรรค์ แสนภักดี

- PROCESS F.S.C Step by Step**
- ขั้นที่ 1 เส้นแบ่งเวลา (Timeline)
  - ขั้นที่ 2 การศึกษาเพื่อให้เข้าใจอนาคต
  - ขั้นที่ 3 การเสนอความคิดเห็น
  - ขั้นที่ 4 จัดทำแผนที่ความคิด (Mind Map)
  - ขั้นที่ 5 กลุ่มสนใจเลือกประเด็นต่างๆ เพื่อวิเคราะห์ให้ลึกซึ้ง
  - ขั้นที่ 6 ทบทวนกิจกรรมที่เคยทำในอดีต ความสำเร็จและความล้มเหลว
  - ขั้นที่ 7 การสังเคราะห์
  - ขั้นที่ 8 การนำเสนอเหตุการณ์ในอนาคต ด้วยละคร
  - ขั้นที่ 9 ความคิดเห็นร่วม
  - ขั้นที่ 10 แผนการปฏิบัติการส่วนบุคคล
  - ขั้นที่ 11 ร่วมกลุ่มประชุมทำแผนปฏิบัติการ
  - ขั้นที่ 12 กลุ่มเฉพาะเลือกแผนปฏิบัติการที่กลุ่มสนใจไปปฏิบัติ

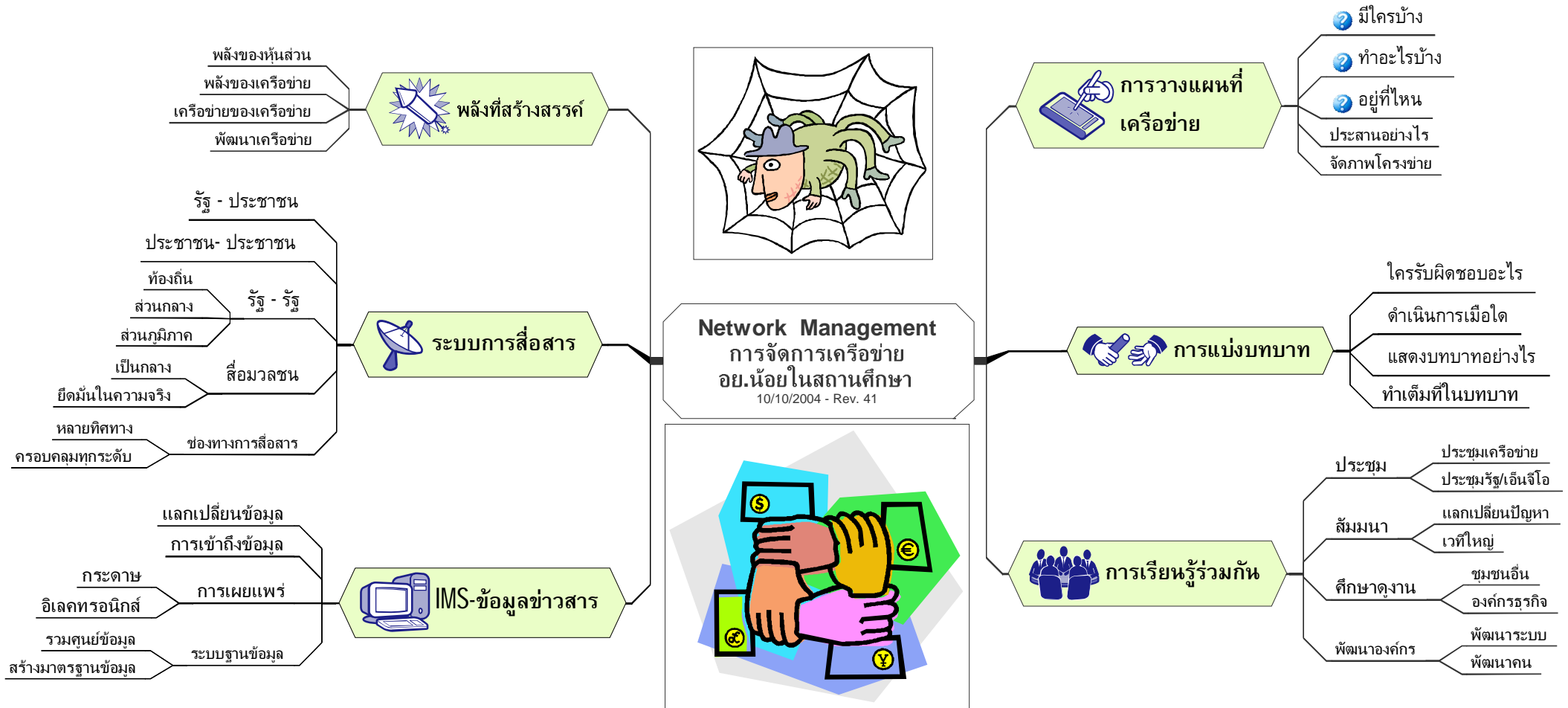
- กระบวนการ (F.S.C Process)**
- เชื่อมโยงกับสภาพปัจจุบัน
  - วิเคราะห์เหตุการณ์ในอดีต
  - วิเคราะห์/สังเคราะห์สภาพปัจจุบัน
  - วิสัยทัศน์
  - ภาพอนาคต
  - สร้างจินตนาการ
  - สร้างแผนปฏิบัติการร่วม

- การจัดกลุ่ม**
- กลุ่มเฉพาะ (Stake holder)
  - กลุ่มผสม (Mixed Group)
  - กลุ่มสนใจ (Self-Selected Group)

- ข้อตกลงเบื้องต้น**
- ไม่มีการตัดสินความคิด
  - เป็นคำสั้นๆ
  - เข้าใจง่ายๆ
  - ทุกความเห็นมีประโยชน์
  - ทุกความเห็นเขียนออกมา
  - ตามที่กำหนด
  - สมาชิกช่วยกันบริหารเวลา
  - สมาชิกร่วมทำงานในประเด็นร่วม
  - ประเด็นต่อๆมาภายหลัง
  - ไม่ทำงานนอกประเด็นมอบหมาย
  - สมาชิกต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่อเนื่อง

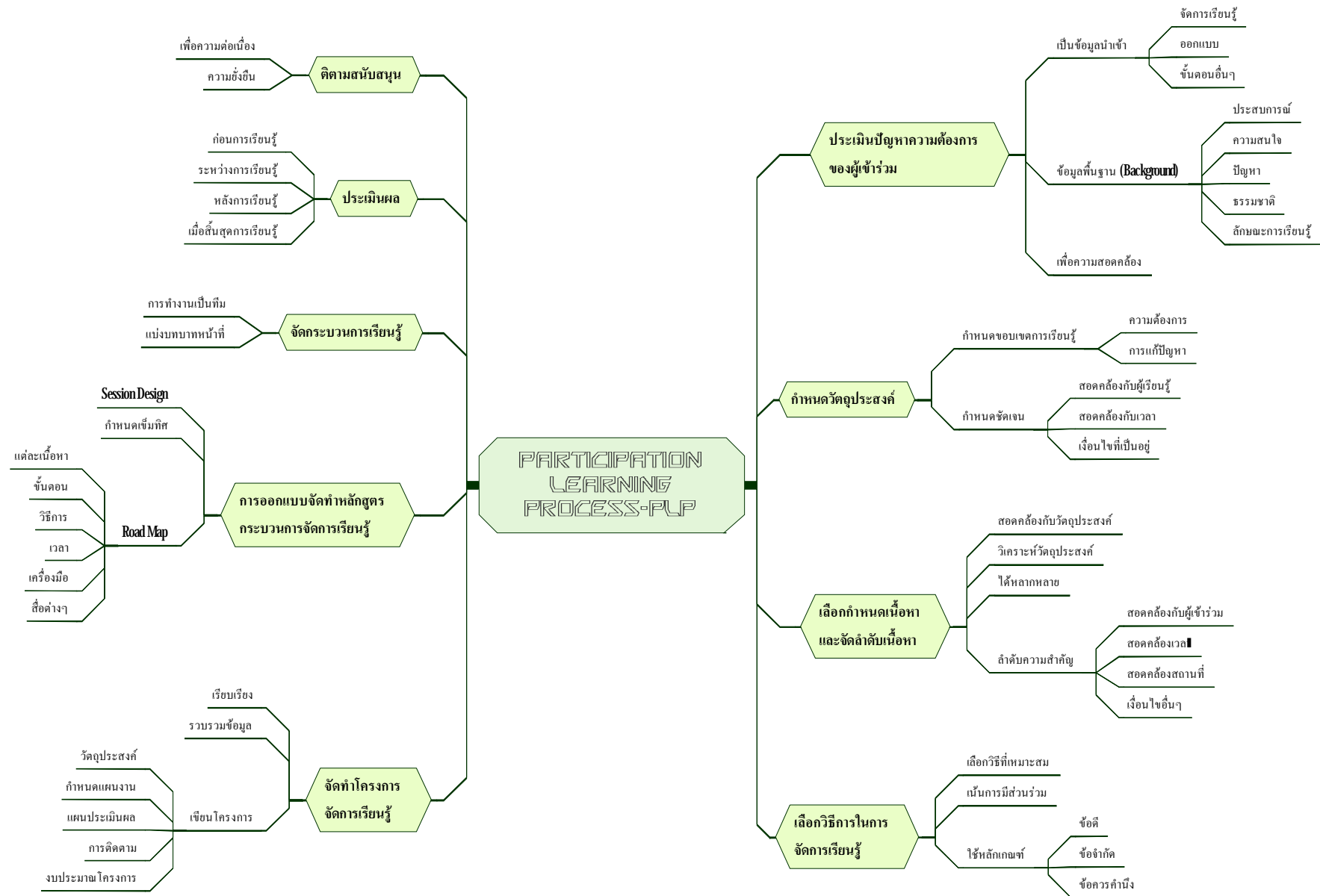
- บทบาทวิทยากร กระบวนการ**
- มอบหมายงานให้ผู้เข้าร่วม
  - กระตุ้นการเรียนรู้แลกเปลี่ยน
  - เป็นคนกลางช่วยสรุป
  - ผู้ช่วยวิทยากรเข้าใจกระบวนการ

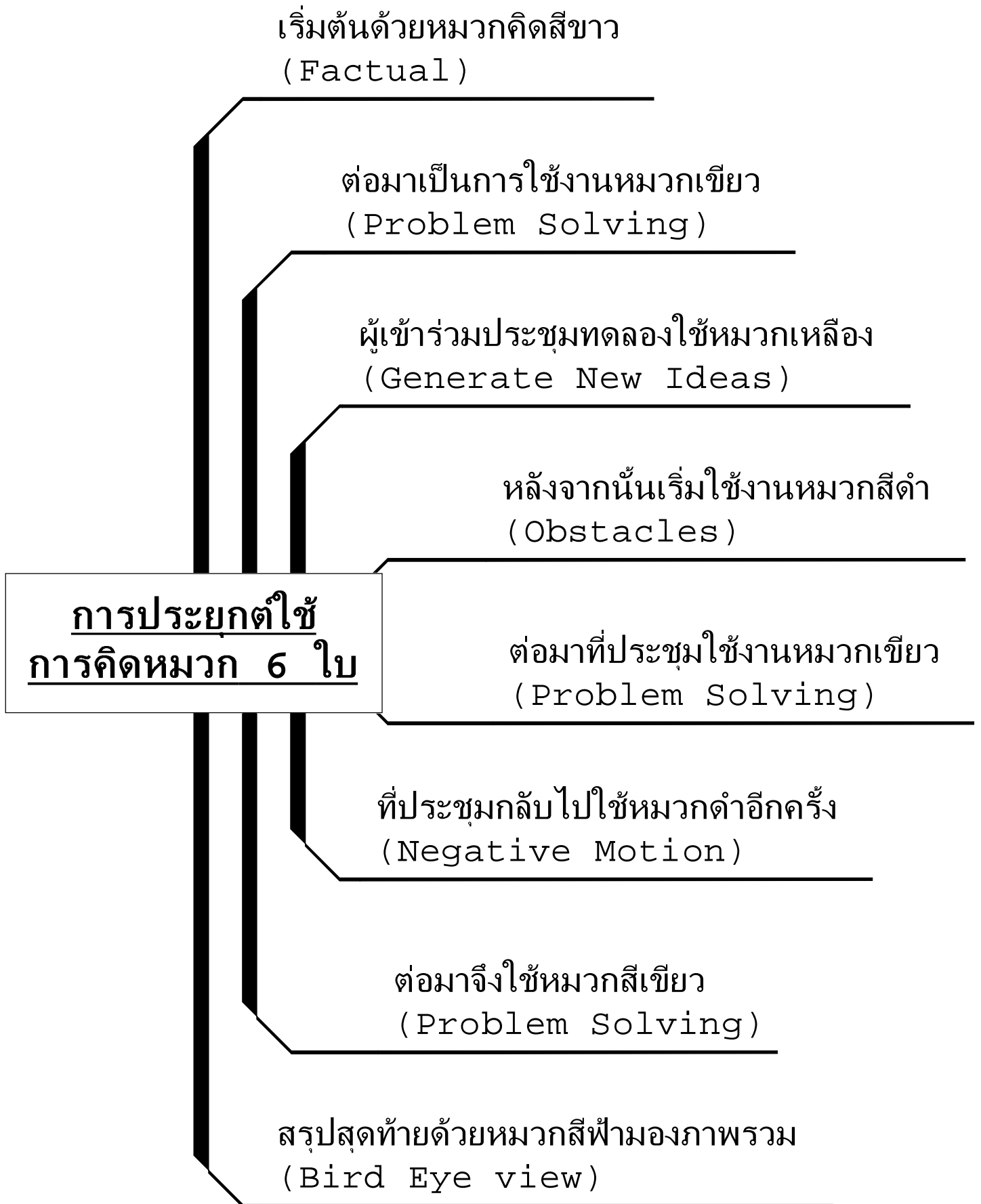
# การจัดการเครือข่าย(สรุปจากแนวคิด ศ.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์) Mapping โดย เกษัชกรประชาสรรณ์ แสนภักดี

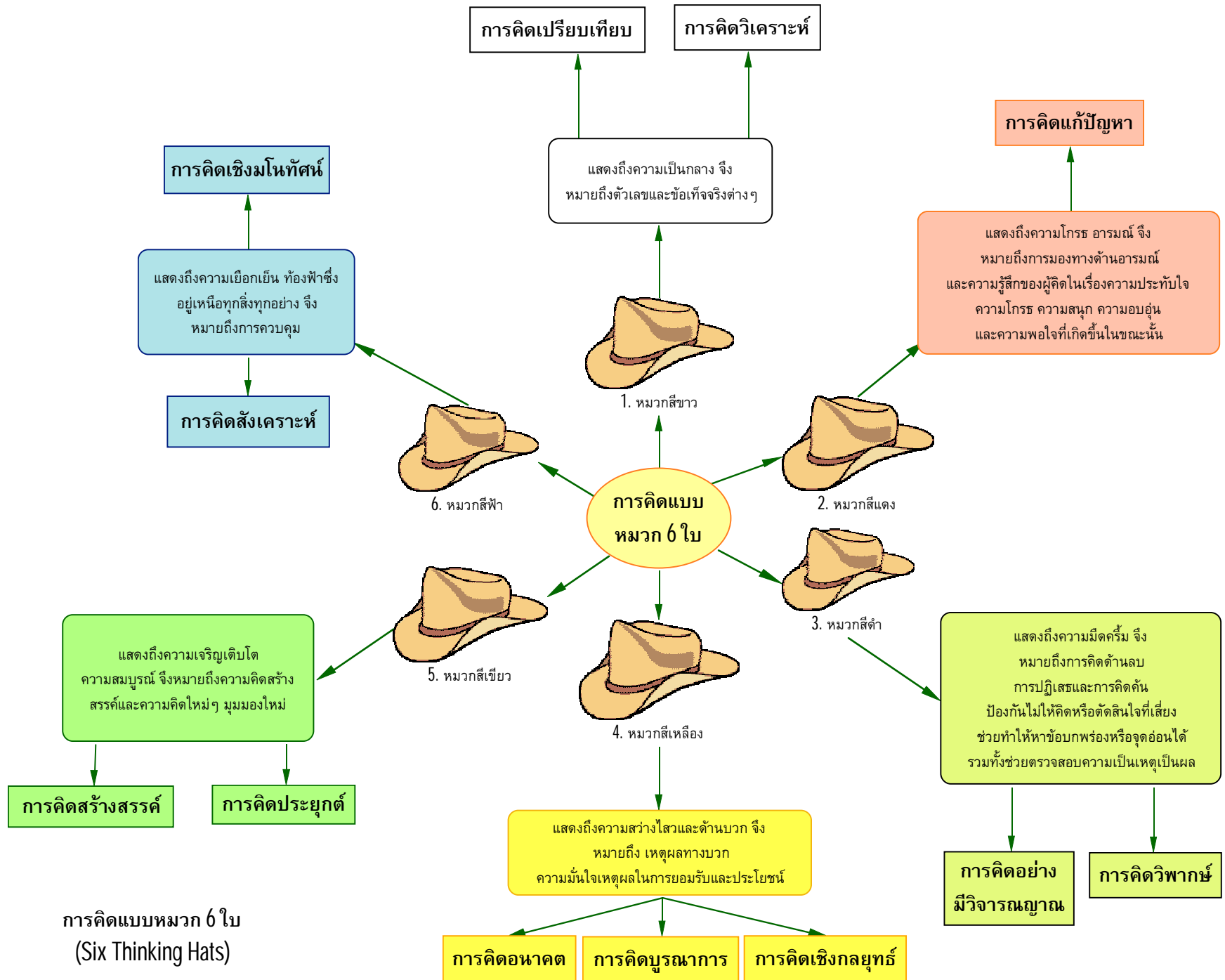


จากฟุ้งฟิงและฟุ้งพา พัฒนาสู่ฟุ้งกัน

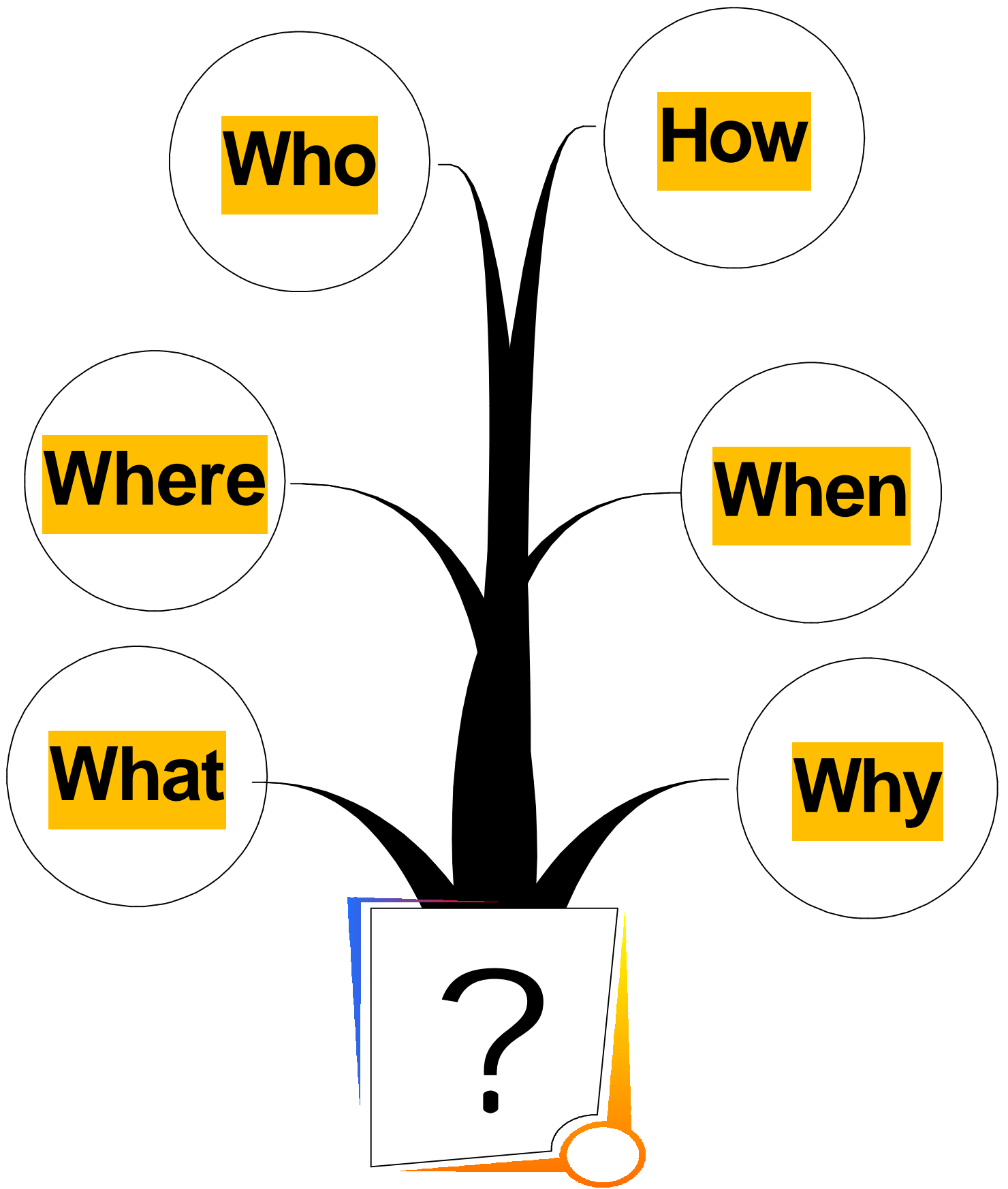
การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participation Learning Process) สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน Mapping โดย กก.ประชาสรรค์ แสนภักดี







การคิดแบบหมวก 6 ใบ  
(Six Thinking Hats)



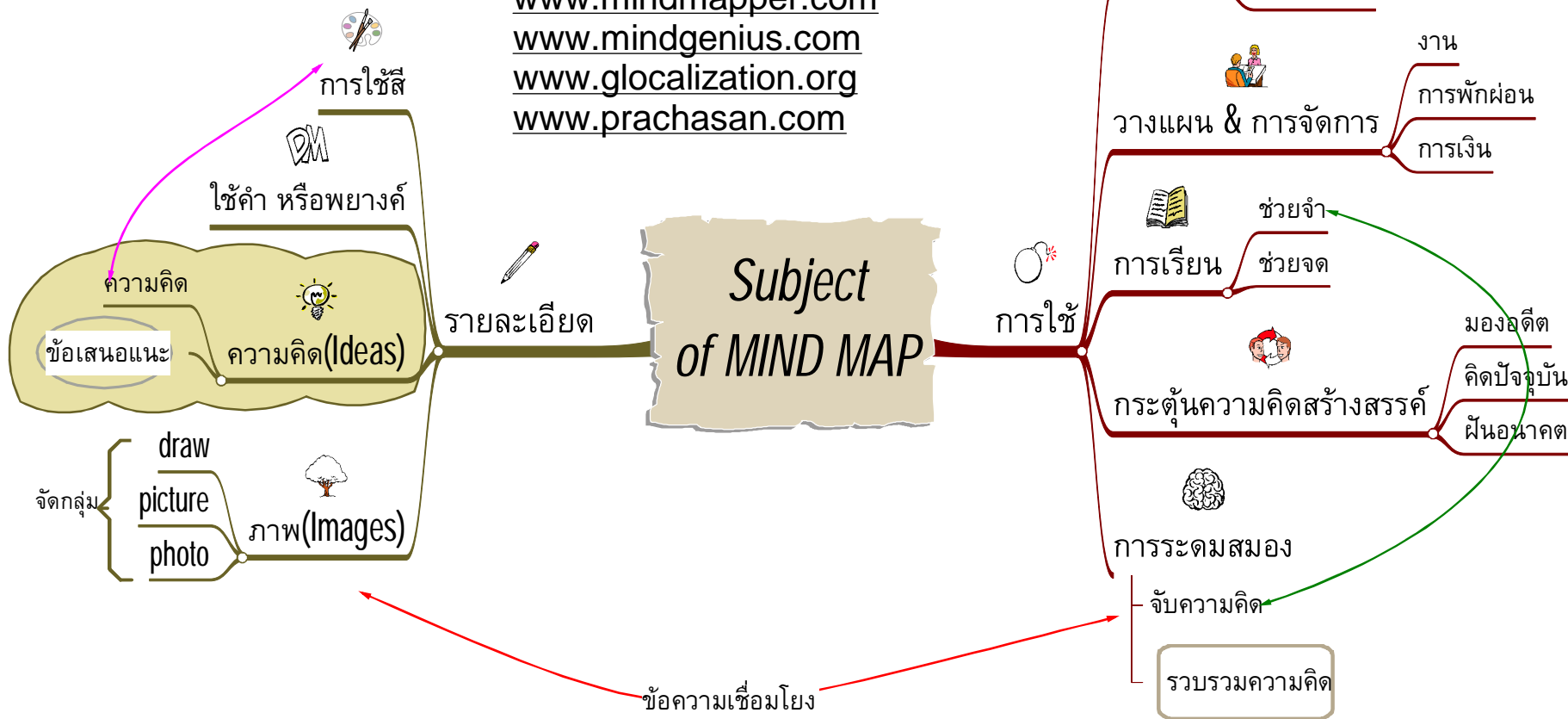
# The Six Words

จากหนังสือ Problem Solving in Groups โดย Mike Robson

เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การประยุกต์ใช้แผนที่ความคิดในการบริหารจัดการ  
 (Mind Map for Management) โดย เกษัชกรประชาสรวณ์ แสนภักดี M.P.H. CMU  
 ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล - Glocalization Training Center, Khon Kaen

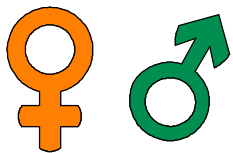
concept of Mind Map (R)

- [www.mind-map.com](http://www.mind-map.com)
- [www.mindjet.com](http://www.mindjet.com)
- [www.mindmapper.com](http://www.mindmapper.com)
- [www.mindgenius.com](http://www.mindgenius.com)
- [www.glocalization.org](http://www.glocalization.org)
- [www.prachasan.com](http://www.prachasan.com)

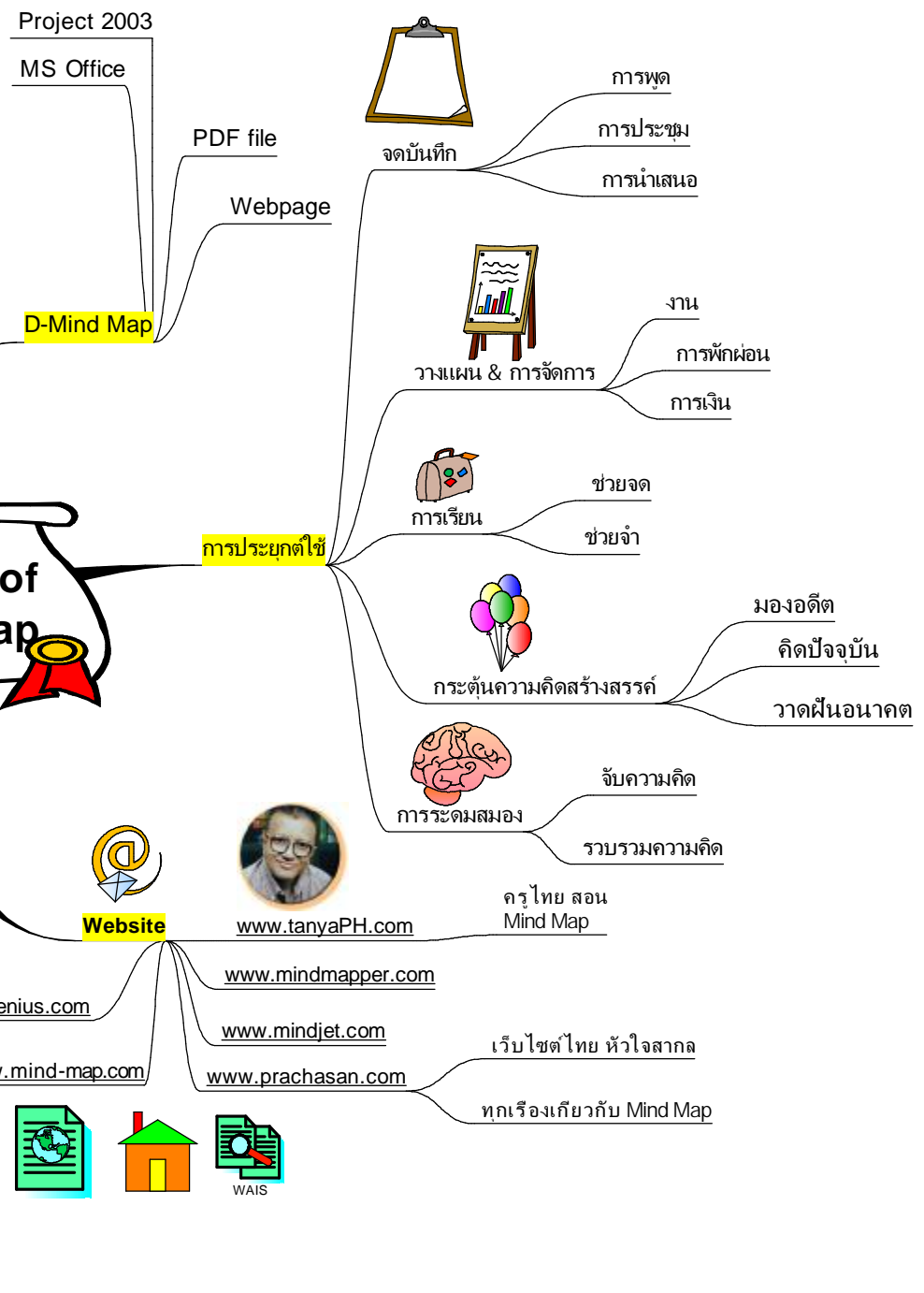
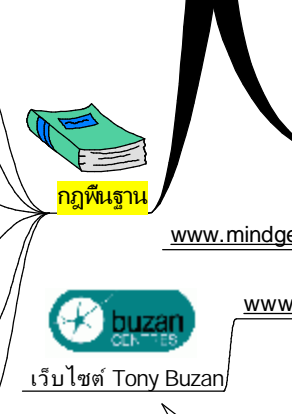
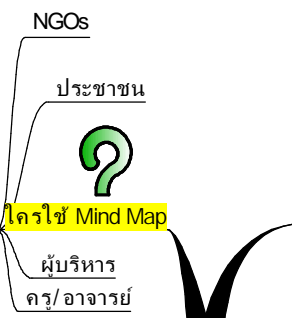
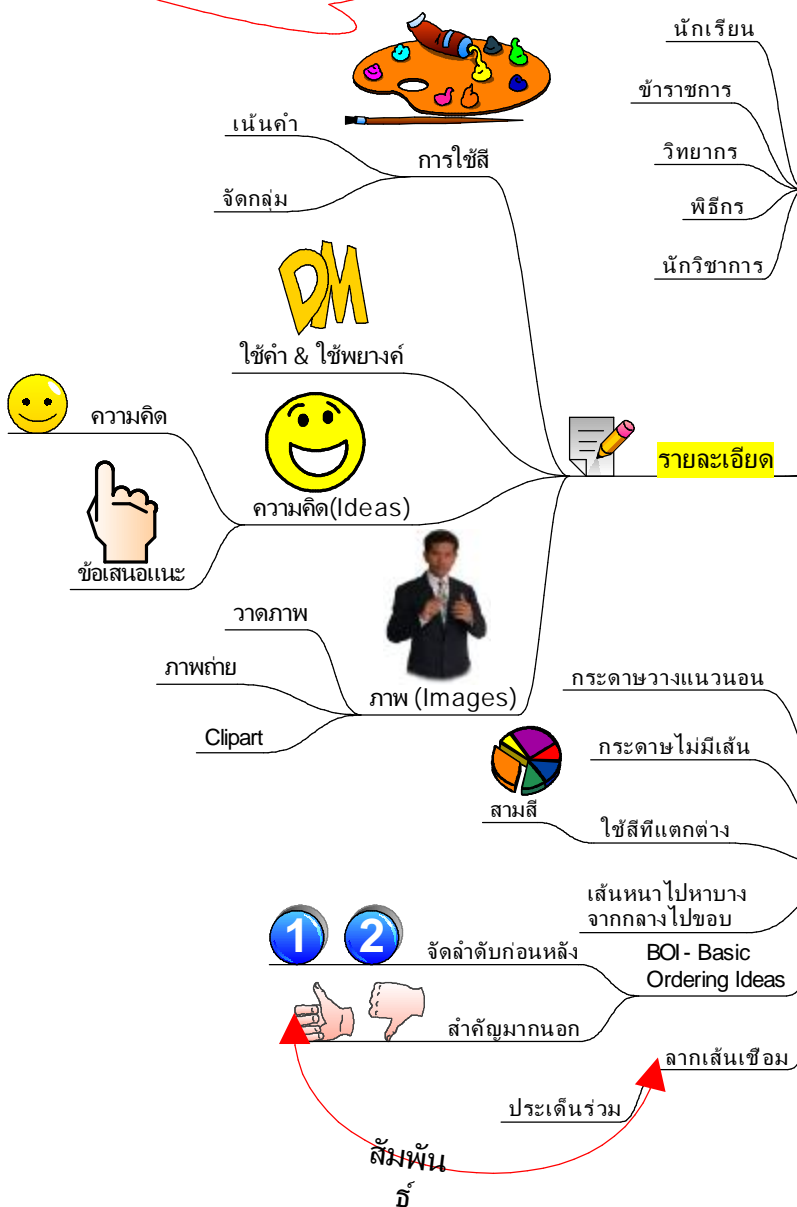




สรุปความคิดรวบยอด  
เรื่อง แผนที่ความคิด  
โดย ภก.ประชาสรรณ



# Subject of Mind Map





การจัดการความคิด Ideas Management  
โดย ภก.ประชาสรรค์ แสนภักดี

# การจัดการความคิด Ideas Management Concept



Main Ideas

- ใหญ่
- โยง
- แยก
- ย่อย

การคิดแบบ 4 ยอ

การคิดเชิงกว้าง-การคิดเชิงลึก

Begin with the End in Mind

Radiant Thinking

Whole part Whole

Think Big

ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

Edward de Bono

ผู้ชนะ 10 คิด

การคิดด้วยหมวก 6 ใบ

การคิดแนวข้าง  
(Lateral Thinking)

โยนิโสมนสิการ

การคิดเชิงพุทธ

การคิดเชิงระบบ

(System Thinking)



เรื่องราวของความคิด



เครื่องมือจัดการความคิด

การเขียนแผนที่ความคิด  
(Mind Mapping)

เขียนแผนที่มโนทัศน์  
(Concept Mapping)

วาดภาพความคิด  
(MindScape)

สร้างภาพความคิด  
(Visualize Thinking)



X5

MindManager Series

2002

3.5

MindMapper series

4.0

MindGnius

CU Map

Free Mind

Mind Mapping

Inspiration 7.0b

CMap

Concept Mapping

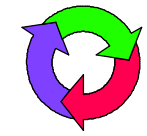


ซอฟต์แวร์  
(Softwares)

MS Visio 2003

Axon2005

Visualize Thinking



การพัฒนาต่อเนื่อง

การจัดการความรู้

จัดทำแผนที่ความรู้

การแสวงหาความรู้

การแลกเปลี่ยนความรู้

การเผยแพร่ความรู้

คลังความรู้

ห้องสมุดส่วนตัว

ฐานข้อมูลความรู้

การเรียนรู้

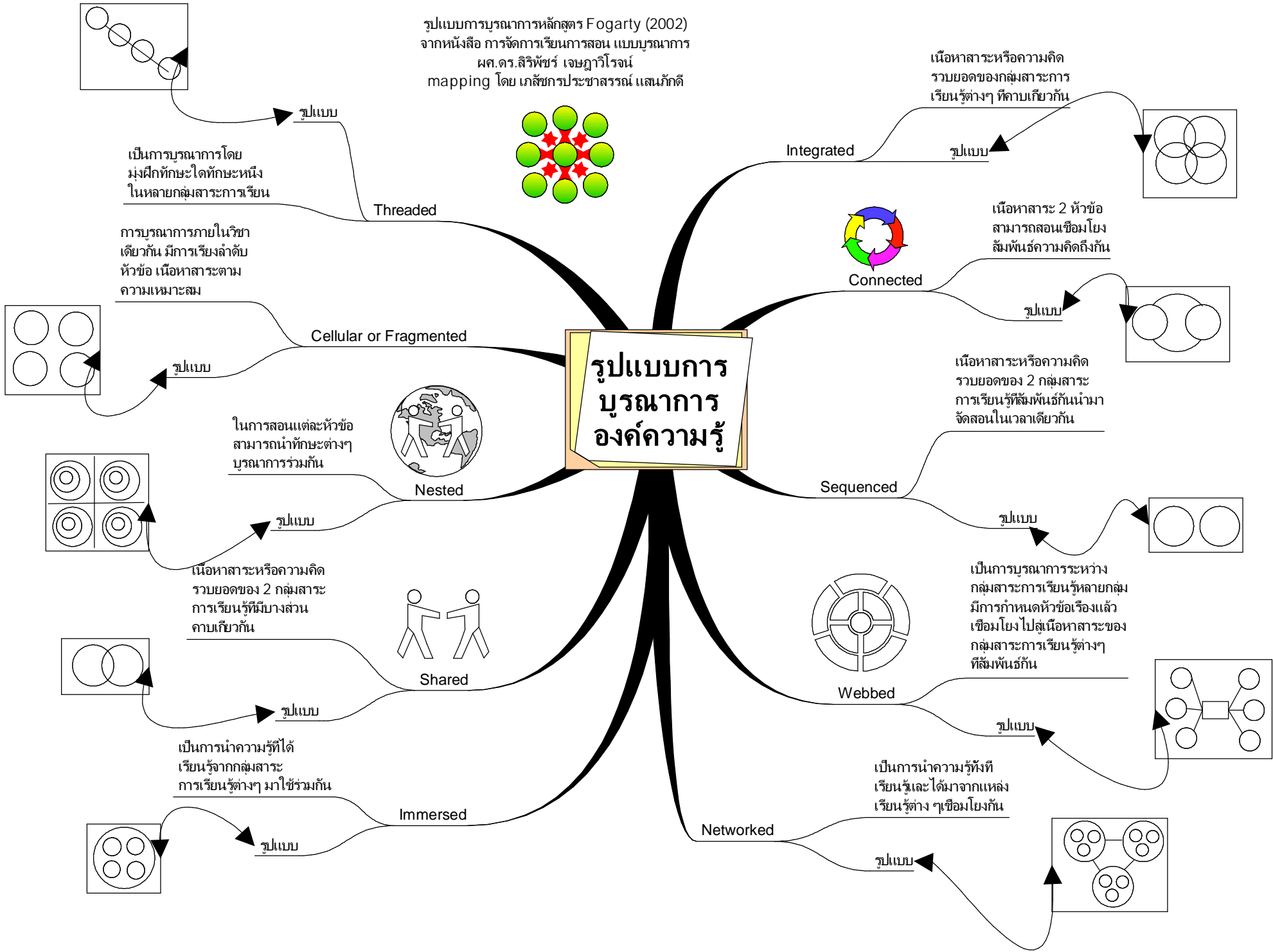
เรื่องการคิด

บูรณาการความรู้

รักการอ่าน

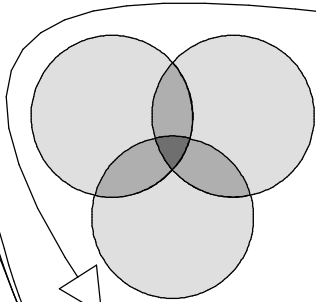
# รูปแบบการบูรณาการองค์ความรู้

รูปแบบการบูรณาการหลักสูตร Fogarty (2002)  
จากหนังสือ การจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการ  
ผศ.ดร.สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์  
mapping โดย เกษียรประชาสรรค์ แสนภักดี



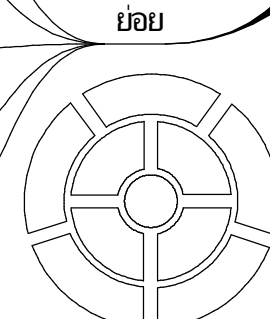
หลักการจัดการความคิดด้วย 4 ยอ  
โดย เกสัชกรประชาสรณ์ แสนภักดี

- บูรณาการความคิด
- เชื่อมโยงความสัมพันธ์
- เปรียบเทียบความแตกต่าง
- สร้างสรรค์สิ่งใหม่
- คิดในแบบสังเคราะห์

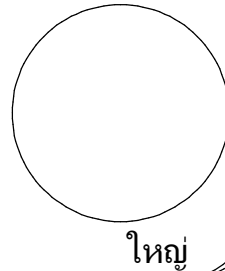
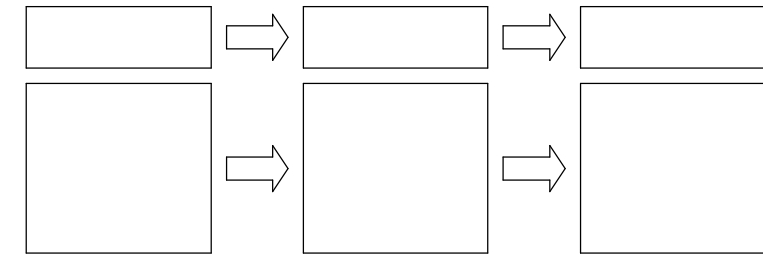


# หลักการคิด ด้วยมิติ 4 ยอ (ภค.ประชาสรณ์)

- นำประเด็นที่แยกมาย่อย
- ลงไปในรายละเอียด
- เจาะลึกข้อมูลอย่างเียบคาย



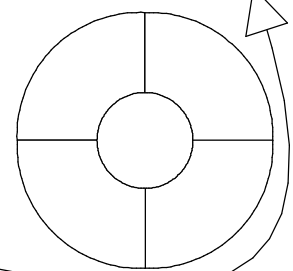
- ใช้การคิดเชิงมโนทัศน์
- การคิดด้วยหมวกสีเหลือง



ใหญ่

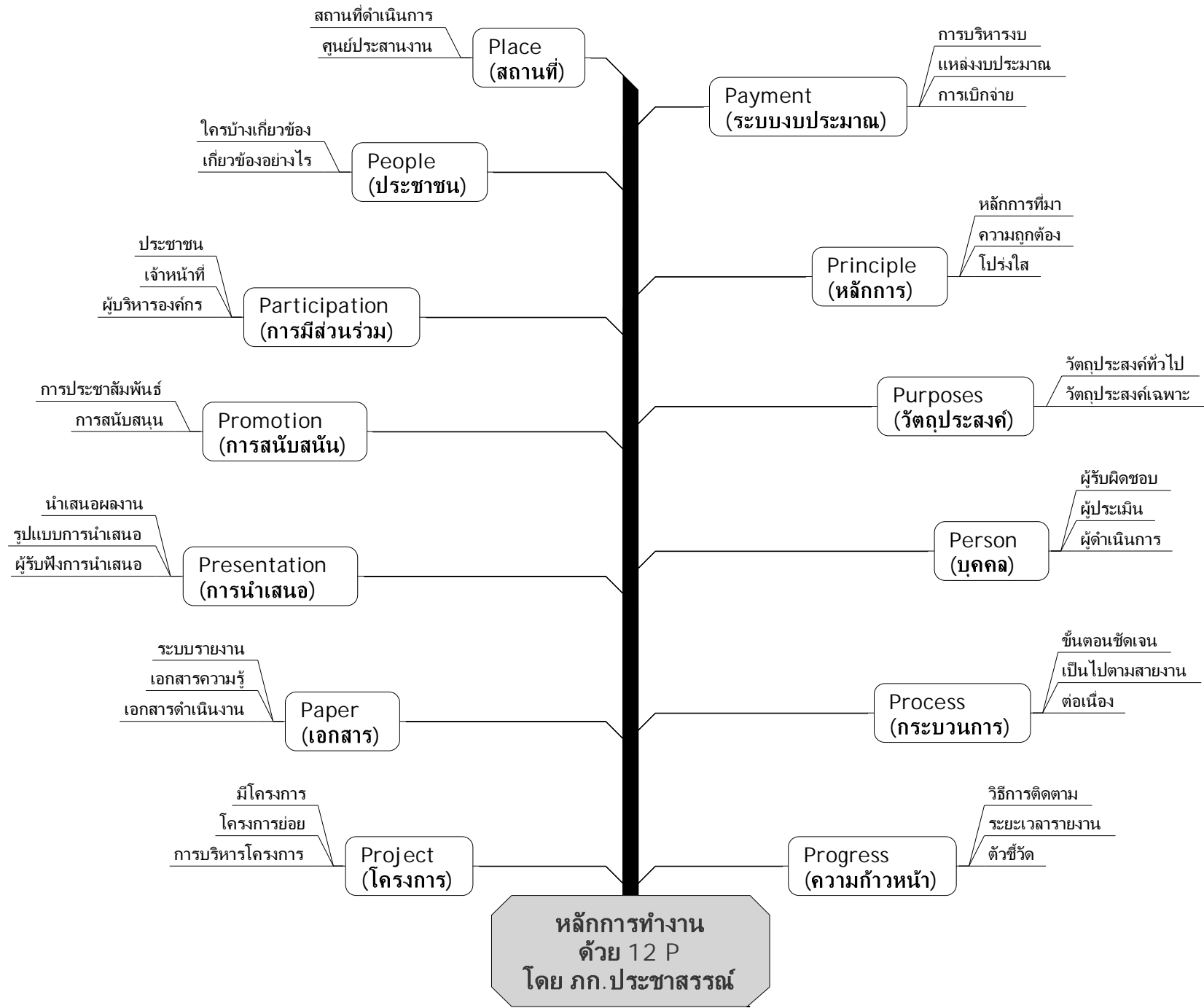
- เริ่มต้นจากภาพรวม
- มองอนาคตให้ออก
- สวมหมวกสีฟ้าในการมอง
- ฝึกการมองแบบ Bird eye view
- .ใช้ความคิดในเชิงกว้าง

แยก



- มององค์ประกอบทั้งหมด
- แยกประเด็นเป็นหมวดหมู่
- ใช้ความคิดเชิงวิเคราะห์
- แยกข้อมูลที่หลากหลาย
- แยกตามหลักวิชาการ

# หลักการดำเนินงานด้วย 12P โดย เกษัชกรประชาสรรค์ แสนภักดี



การระดมสมอง- Brainstorming จากหนังสือ 17 เครื่องมือนักคิด  
Mapping by เกษิษกรประชาสรรค์ แสนภักดี ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล

# การระดมสมอง Brainstorming

การแสวงหาความคิดร่วมกัน  
ระหว่างสมาชิก

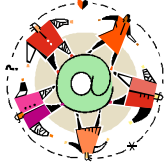


เป็นแนวทาง ไปสู่การแก้ปัญหา

เป็นการคิดแบบไร้แบบแผน  
(Free-Form Thinking)



การระดมสมองคืออะไร



ขั้นตอนในการระดมสมอง

ขยายมุมมองด้วยกัน  
มองภาพรวม/ภาพใหญ่

ตรวจสอบปัญหา  
(Define Problems)

แยกแยะรายละเอียด  
ลงลึกให้หลากหลาย

สร้างความคิด  
(Generating Ideas)

โยนเข้าหากัน  
บูรณาการความคิด

พัฒนาหนทางแก้ไข  
(Developing the Solution)

ควมคุมเวลาที่ใช้ ส่วนใหญ่ใช้เวลา 30-40 นาที  
แต่หากยังคงความคิดต่อเนื่องก็เพิ่มเวลาได้



แผ่นใหญ่

แผ่นเล็ก

กระดาษเปล่า

ปากกาสี 3 สี

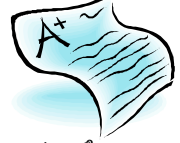
Projector

Notebook

Softwares

กรณีใช้ Manual

กรณีใช้ Computer



อุปกรณ์ในการระดมสมอง



กฎในการระดมสมอง

เปิดโอกาสให้ทุกคน ได้แสดง  
ความคิดเห็น ได้อย่างอิสระ

ฟังความคิดเห็นผู้อื่น

ปริมาณความคิดยิ่งมากยิ่งดี  
ไม่จำเป็นต้องดูเหตุผล

ออกนอกกลุ่มนอกทางได้

ห้ามวิจารณ์ระหว่างแสดง  
ความคิดเห็น

หลีกเลี่ยงการปะทะคารม

นำสิ่งที่ได้ไปปรับปรุงต่อไป



ทุกความคิดมีค่า  
เน้นปริมาณ  
มากกว่าคุณภาพ

ทุกคนมีส่วนร่วม  
ไม่มีใคร Dominate



เมื่อไรจะใช้เทคนิคระดมสมอง

เมื่อต้องการตั้งหัวข้อปัญหา  
เพื่อจะใช้ทำกิจกรรมใดๆ

เมื่อต้องการวิเคราะห์ปัญหา

เมื่อต้องการหาแนวทางในการ  
แก้ไขปัญหา

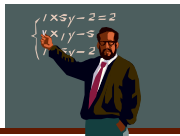


ข้อระวัง

อย่าใช้พร่ำเพรื่อ

ประสิทธิภาพจะต่ำ

ผู้เข้าร่วมเกิดความเบื่อหน่าย



นำข้อมูลไปใช้ต่อ

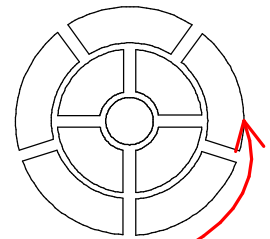
จัดระเบียบข้อมูล

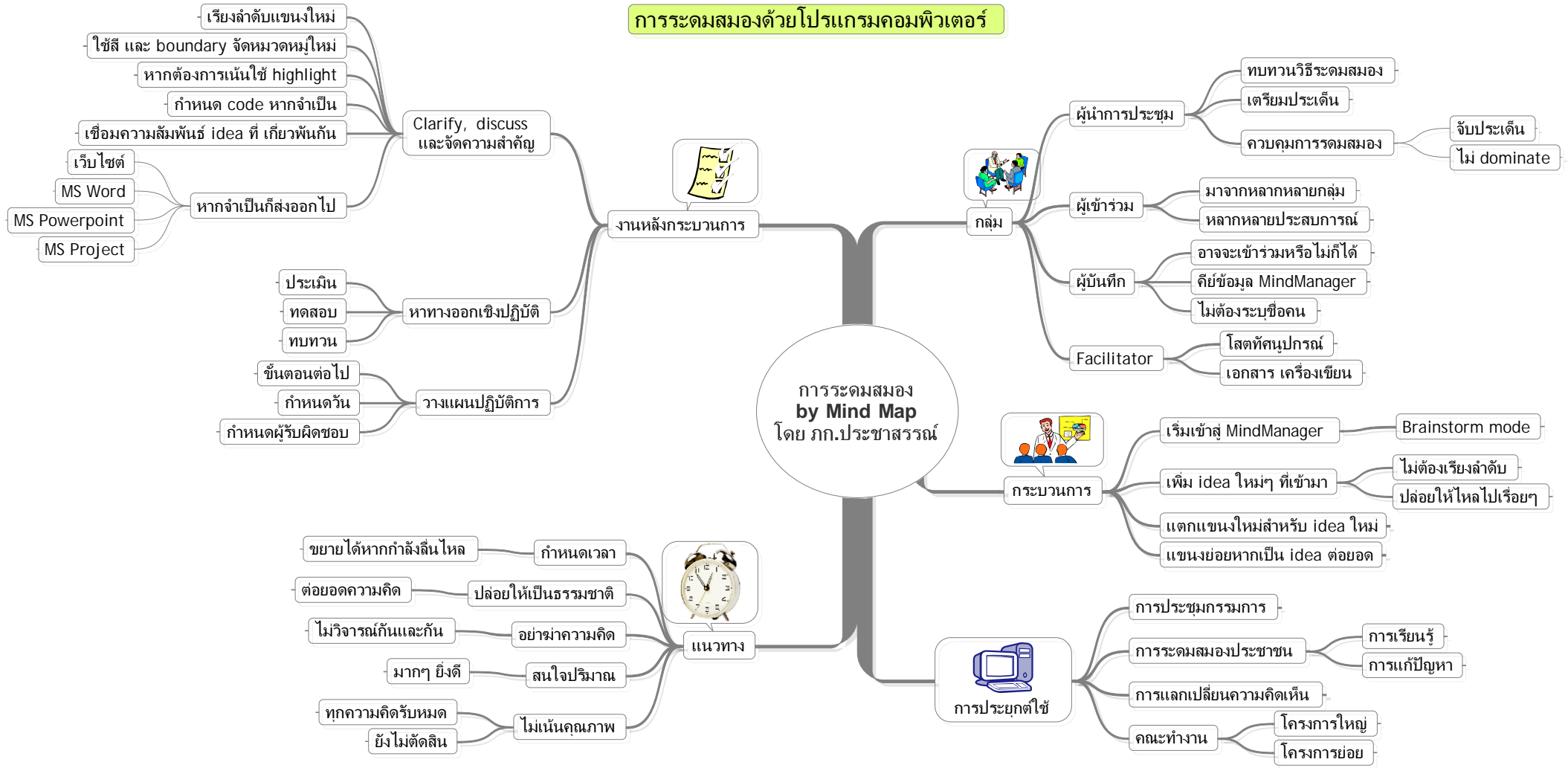
รวบรวมความคิด

จัดทำผังเครือญาติ  
(Affinity Diagram)

czแผนผังแสดงเหตุและผล  
(Cause & Effect Diagram)

ใช้เครื่องมืออื่นร่วม





การระดมสมองด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การระดมสมอง  
by Mind Map  
โดย ผศ.ดร.ประชาพรพรณ์



## การระดมสมอง (Brainstorming)

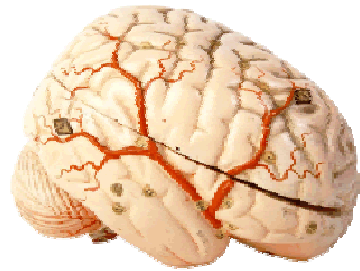
การระดมสมองเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพที่น่าสนใจเพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องของการประยุกต์แผนภูมิความคิดกับการระดมสมอง เรามาทำความรู้จัก การระดมสมองกันก่อน

### Brainstorming คืออะไร

เป็นกระบวนการที่มีแบบแผนที่ใช้เพื่อรวบรวมความคิดเห็น ปัญหา หรือข้อเสนอแนะจำนวนมากในเวลาอย่างรวดเร็ว เป็นวิธีการที่ดีในการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และเกิดการมีส่วนร่วมของกลุ่มมากที่สุด การระดมสมองมุ่งเน้นที่จำนวนความคิด ไม่ใช่คุณภาพ

### ทำไม

ก่อนที่จะตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สมาชิกของทีมควรตรวจสอบทางเลือกต่างๆ ที่เป็นไปได้มากที่สุด วิธีการระดมสมองเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและสนุกที่สุดในการที่จะสร้างบัญชีความคิดต่างๆ การระดมสมองที่ดีจะเปิดโอกาสให้สมาชิกใช้ความคิดสร้างสรรค์ได้มากที่สุด และไม่มีกีดกันความคิดด้วยวิธีการใดๆ รูปแบบที่เป็นอิสระนี้ทำให้เกิดความตื่นตัว เกิดการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน และได้ทางออกใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา



### ใช้เมื่อไร

ใช้ในทุกขั้นตอนที่ต้องการความคิดที่หลากหลาย และความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ ขั้นตอนกำหนดปัญหาหรือหาโอกาสการพัฒนา ขั้นตอนหาสาเหตุ ขั้นตอนค้นหาทางเลือกเพื่อแก้ไข ขั้นตอนกำหนดข้อมูลที่ต้องการเก็บ ขั้นตอนวางแผนและขั้นตอนของโครงการ

### อย่างไร

#### 1. เตรียมการ

##### 1.1 กำหนดประเด็น

กำหนดประเด็นในการระดมสมอง ทำความเข้าใจให้ชัดเจน เขียนหัวข้อบน

Flipchart ควรกำหนดประเด็นด้วยการตั้งคำถาม “ทำไม” “อย่างไร” หรือ “อะไร”

##### 1.2 กำหนดเวลาและวิธีการ

ควรกำหนดเวลาที่จะให้สมาชิกแต่ละคนคิดโดยอิสระ เช่น 2-5 นาที และเวลาที่จะให้นำเสนอความคิด เช่น 15-20 นาที

วิธีการระดมสมองอาจจะใช้วิธีฟรีรอบวง (freewheeling) คือ สมาชิกสามารถเสนอเมื่อไรก็ได้เมื่อต้องการ หรือเรียงตามคิว (round robin) คือ ให้เสนอความเห็นทีละคนเรียงลำดับ ถ้าไม่มีความเห็นก็สามารถเคาะผ่านได้

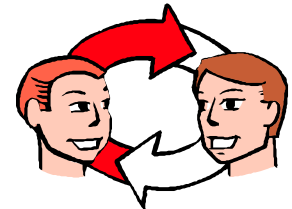
##### 1.3 กำหนดผู้รับผิดชอบ



กำหนดผู้ทำหน้าที่ **facilitator** /ผู้บันทึก (note taker) ทำหน้าที่บันทึกความคิดทั้งหมดลงบน **flip chart** หรือแผ่นใส เพื่อให้ทุกคนสามารถมองเห็นได้ และกระตุ้นให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นภายใต้กฎกติกาที่วางไว้ในกรณีที่ให้สมาชิกเขียนความคิดลงในบัตรความคิดด้วยตนเอง **facilitator** จะทำหน้าที่หลักในการกระตุ้นสมาชิกและควบคุมให้เป็นไปตามกฎกติกา มารยาท

#### 1.4 ทบทวนกฎกติการมารยาท ในการระดมสมอง

- เสนอได้ครั้งละ 1 ความเห็น
- เขียนลงบัตรความคิด บัตรละ 1 ความเห็น
- ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ความเห็นของผู้อื่นๆ(ทั้งด้านวาจาและท่าทาง)
- ไม่มีการอภิปรายความเห็น
- เสนอความเห็นให้สั้น กระชับ ซึ่งผู้บันทึกสามารถบันทึกได้ใน 1 บรรทัด หรือให้ผู้เสนอเขียนลงบัตรความคิดด้วยตนเองด้วยขนาดที่สมาชิกสามารถมองเห็นได้จากระยะ 1-2 เมตร
- ไม่มีการแก้ไขถ้อยคำในการบันทึก ให้ใช้ถ้อยคำของผู้เสนอ
- สามารถพัฒนาความคิด หรือต่อยอดจากสิ่งที่ผู้อื่นเสนอมาได้
- เน้นให้ได้จำนวนมากที่สุด โดยไม่ต้องกังวลเรื่องคุณภาพของความคิด
- ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และอารมณ์ขัน



#### 1.4 เตรียมอุปกรณ์

อุปกรณ์ที่จำเป็นได้แก่ **flip chart** หากจะให้สมาชิกเขียนความคิดลงบัตรด้วยตนเองควรเตรียมกระดาษ (ที่หาง่าย คือ นากกระดาษ A4 ที่ใช้แล้ว 1 ด้านมาตัดตามขวางเป็น 3 หรือ 4 แผ่น) ปากกาเมจิกชนิดปากใหญ่ เทปใส/ดินน้ำมัน/เชมหมุด เพื่อติดบัตรความคิดกับกระดานหรือฝาผนัง

## 2. ระดมความคิด

### 2.1 สร้างความคิด

ให้สมาชิกแต่ละคนสร้างความคิดของตัวเองอย่างเจียบๆ ตามประเด็นที่กำหนดไว้ และบันทึกลงในกระดาษ

### 2.2 เสนอความคิดเห็น

ให้สมาชิกเสนอความคิดเห็นของตนตามวิธีที่กำหนดไว้ (ฟรีรอบวงหรือเรียงตามคิว) ให้บันทึกความคิดลงบน flipchart หรือผู้เสนอเป็นผู้เขียนลงบนบัตรและติดให้ทุกคนเห็นทั่วกัน

ผู้นำกลุ่มหรือ facilitator จะต้องเน้นกฎการระดมสมองอย่างเคร่งครัด เช่น ใช้คำพูดว่า “ไม่มีการอภิปราย ความคิดต่อไป...”

ผู้นำกลุ่มหรือ facilitator จะต้องกระตุ้นให้สมาชิกฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และพยายามตัดแปลง หรือ ต่อยอด (hitchhike, piggyback) เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่แหลมคมขึ้น ทำจนกระทั่งหมดเวลาที่กำหนดไว้ หรือได้ความคิดมากพอ หรือไม่มีสมาชิกต้องการเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมอีก

### 3. ทำความกระจ่าง

ให้สมาชิกพิจารณาบัตรความคิดไปพร้อมๆ กันว่าเข้าใจความคิดที่เขียนไว้หรือไม่ หากไม่เข้าใจ ควรขอให้เจ้าของความคิดอธิบายสั้นๆ และปรับปรุงข้อความให้ชัดเจนมากขึ้น ช่วงนี้ไม่ใช่เวลาที่จะอภิปรายหรือวิจารณ์ความคิดเห็น

### 4. ประเมิน

ตรวจสอบความซ้ำซ้อน หรือความเห็นที่ไม่ตรงกับความคิดเห็นที่กำหนดไว้ อาจใช้เกณฑ์กรอง (filter) เพื่อตัดความเห็นที่ไม่ตรงประเด็นหรือไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ออกไป ตัวอย่างของเกณฑ์กรองได้แก่ :

- ค่าใช้จ่ายเหมาะสม
- สามารถทำได้ในเวลาที่กำหนด
- มีทรัพยากรพร้อม
- สอดคล้องกับปรัชญา/วิธีการทำงาน
- มีผลเชิงบวกต่อลูกค้า
- เป็นไปได้ทางปฏิบัติ

สิ่งที่ทีมต้องดำเนินการต่อหลังการระดมสมองอาจจะเป็นการจัดหมวดหมู่ความคิดด้วยแผนภูมิความคิดหรืออภิปรายเพื่อหาความคิดเห็นเอกฉันท์ หรือจัดลำดับความสำคัญโดยเทคนิคของเกณฑ์การจัดลำดับ(criteria rating technique)

#### ข้อควรจำ

1) การระดมสมองที่ได้ผลต้องเน้นให้ได้ปริมาณมากที่สุด ให้สมาชิกมีอิสระที่จะเสนอความคิดโดยไม่ต้องกลัวว่าจะถูกวิจารณ์ว่าเป็นความคิดที่ไม่เข้าท่า

2) การปรับปรุงหรือต่อยอดความคิดของผู้อื่นให้แหลมคมยิ่งขึ้น เป็นคุณค่าสำคัญที่ได้จากการระดมสมอง



3) การบันทึกความคิดให้สมาชิกทุกคนเห็นซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการต่อยอดความคิด  
ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วิธีการต่างๆ อาจจะปรับใช้ให้เหมาะสมกับประเด็น  
และองค์ประกอบของทีม ตัวอย่างที่เป็นไปได้คือการระดม  
สมองเป็นขั้นๆ โดยขั้นแรกให้สมาชิกคิดถึงวิธีง่ายๆ ซึ่ง  
อาจจะแก้ปัญหาได้เพียงบางอย่าง ต่อจากนั้นให้สมาชิกคิด

อย่างสุดโต่ง วิธีที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ หรือวิธีที่แพงที่สุด แล้วพยายามประสานแนวคิดทั้ง 2 ขั้วเข้า  
ด้วยกัน

Map) ที่นำเสนอ ก็สามารถพิมพ์ออกทางกระดาษได้ด้วยความสะดวก แจกให้กับสมาชิกผู้เข้าร่วม  
ประชุมต่อไป ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาในการนำกลับไปสรุปอีกครั้ง เพราะหากสรุปหลายรอบอาจจะทำ  
ให้เกิดความคาดเคลื่อนของเนื้อหาได้



แผนผังสาเหตุและผล-Fish Bone Diagram จากหนังสือ 17 เครื่องมือนักคิด  
Mapping by เกษัชกร ประชาสรรณ์ แส่นักคิด ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล

# ผังก้างปลา Fish Bone Diagram

เป็นแผนผังที่ใช้แสดงความสัมพันธ์  
อย่างเป็นระบบระหว่างหลายๆ สาเหตุ  
ที่เป็นไปได้ที่ส่งผลกระทบให้เกิด  
ปัญหาหนึ่งปัญหา

ผังสาเหตุและผลคืออะไร

ผังก้างปลา  
Fish Bone Diagram



ชื่อที่ใช้เรียก

แผนผังอิชิกาวา  
Ishikawa Diagram

แผนผังสาเหตุและผล  
Cause and Effect  
Diagram

กำหนดประโยคปัญหา  
ที่หัวปลา

กำหนดกลุ่มปัจจัยที่จะทำ  
ให้เกิดปัญหานั้น ๆ

ระดมสมองเพื่อหาสาเหตุ  
ในแต่ละปัจจัย

หาสาเหตุหลักของปัญหา

จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ

ใช้แนวทางการปรับปรุงที่จำเป็น



วิธีการสร้างผังก้างปลา

เมื่อต้องค้นหาสาเหตุแห่งปัญหา

เมื่อต้องการเรียนรู้ปัญหาร่วม  
ของแผนกหรือฝ่ายที่แตกต่าง

ต้องการนำไปสู่การระดมสมอง  
ให้สมาชิกเห็นภาพรวม



เมื่อไรจึงจะใช้ผังก้างปลา

Man คนงาน

Machine เครื่องจักร

Material วัตถุดิบ

Method กระบวนการ

MIS สารสนเทศ

Environment สิ่งแวดล้อม

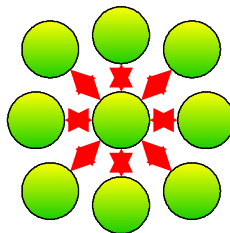
ส่วนปัญหา หรือผลลัพธ์ (Problem or Effect)  
จะแสดงอยู่ที่ส่วนของหัวปลา

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหา  
นิยม 5M 1E

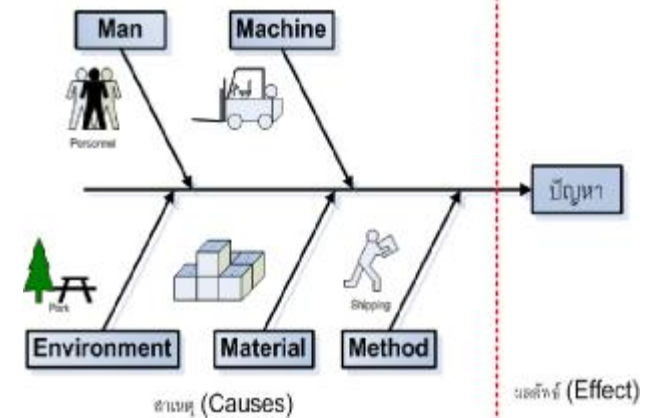
สาเหตุหลัก

สาเหตุย่อย

ส่วนสาเหตุ (Cause)



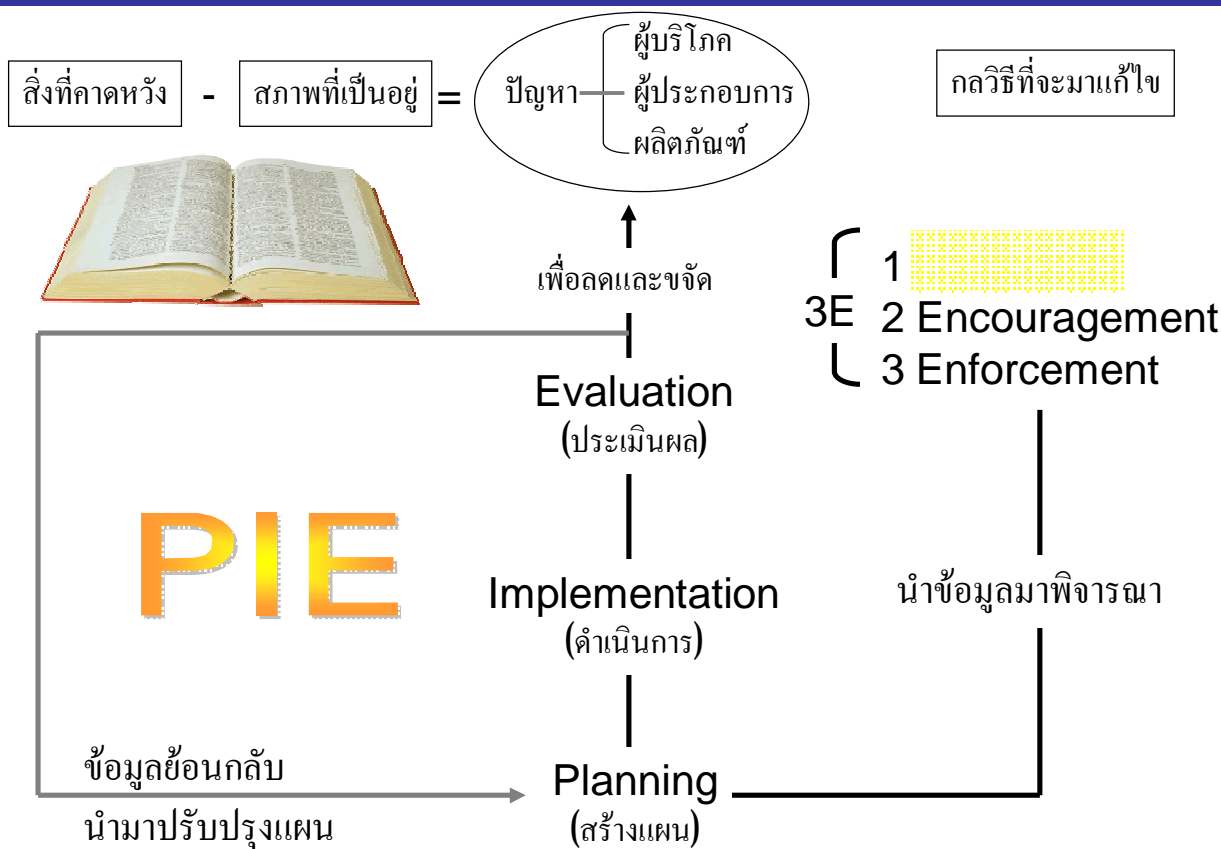
ส่วนประกอบของ  
ผังก้างปลา



ตัวอย่างผังก้างปลา

ผลลัพธ์ (Effect)

## FOOD SAFETY



## FOOD SAFETY

### การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (Priority Setting)

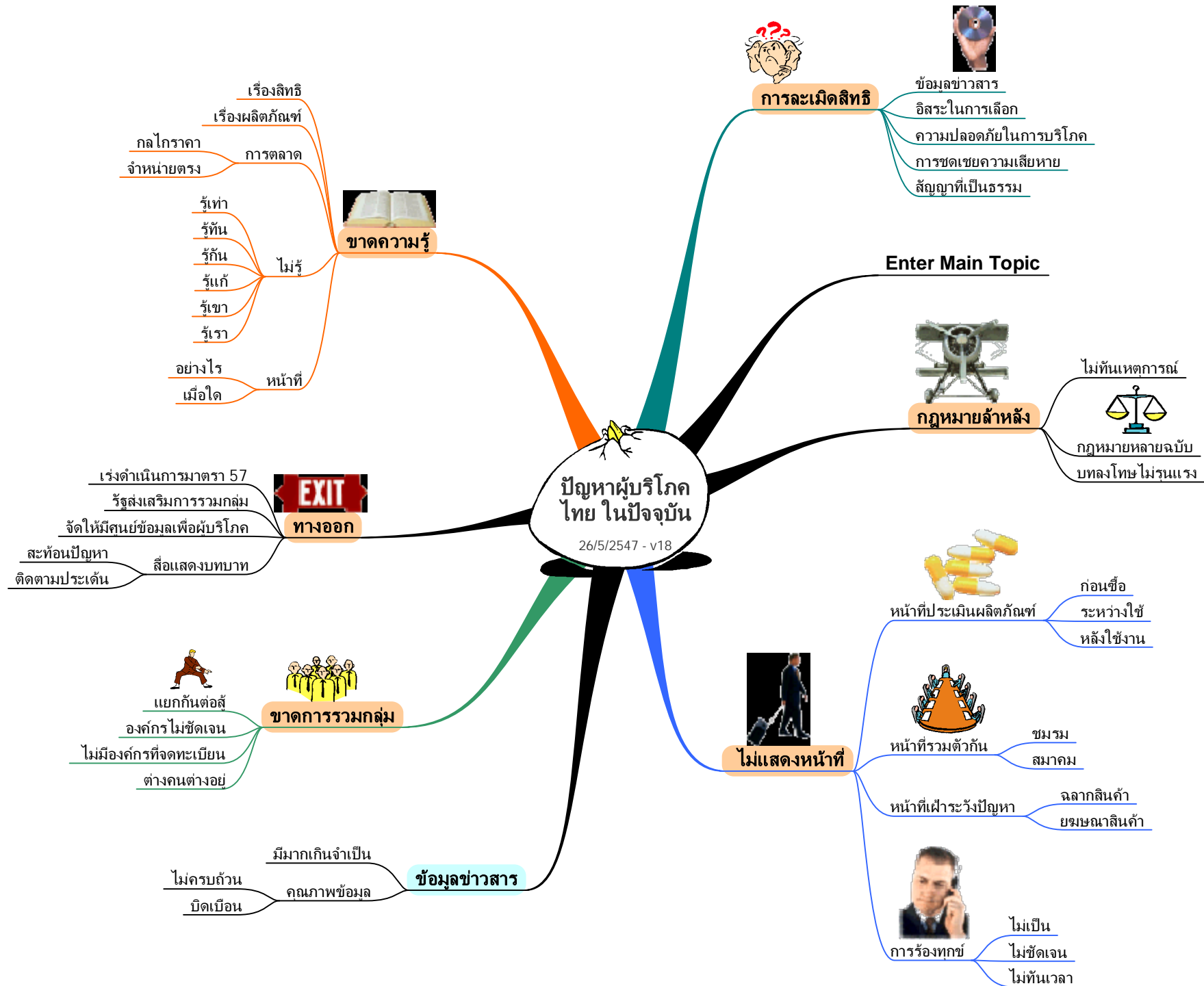
ผ่านเวทีการประชุม ระดมความคิดเห็น โดยอาศัยหลักฐานทางวิชาการ (evidence-base)

Problems (ปัญหา)	Severity (รุนแรง)	Coverage (ความกว้าง)	Feasibility (เป็นไปได้)	Facilities (ความสะดวก)
ปัญหา 1	/		/	
ปัญหา 2		/	/	
ปัญหา 3		/	/	

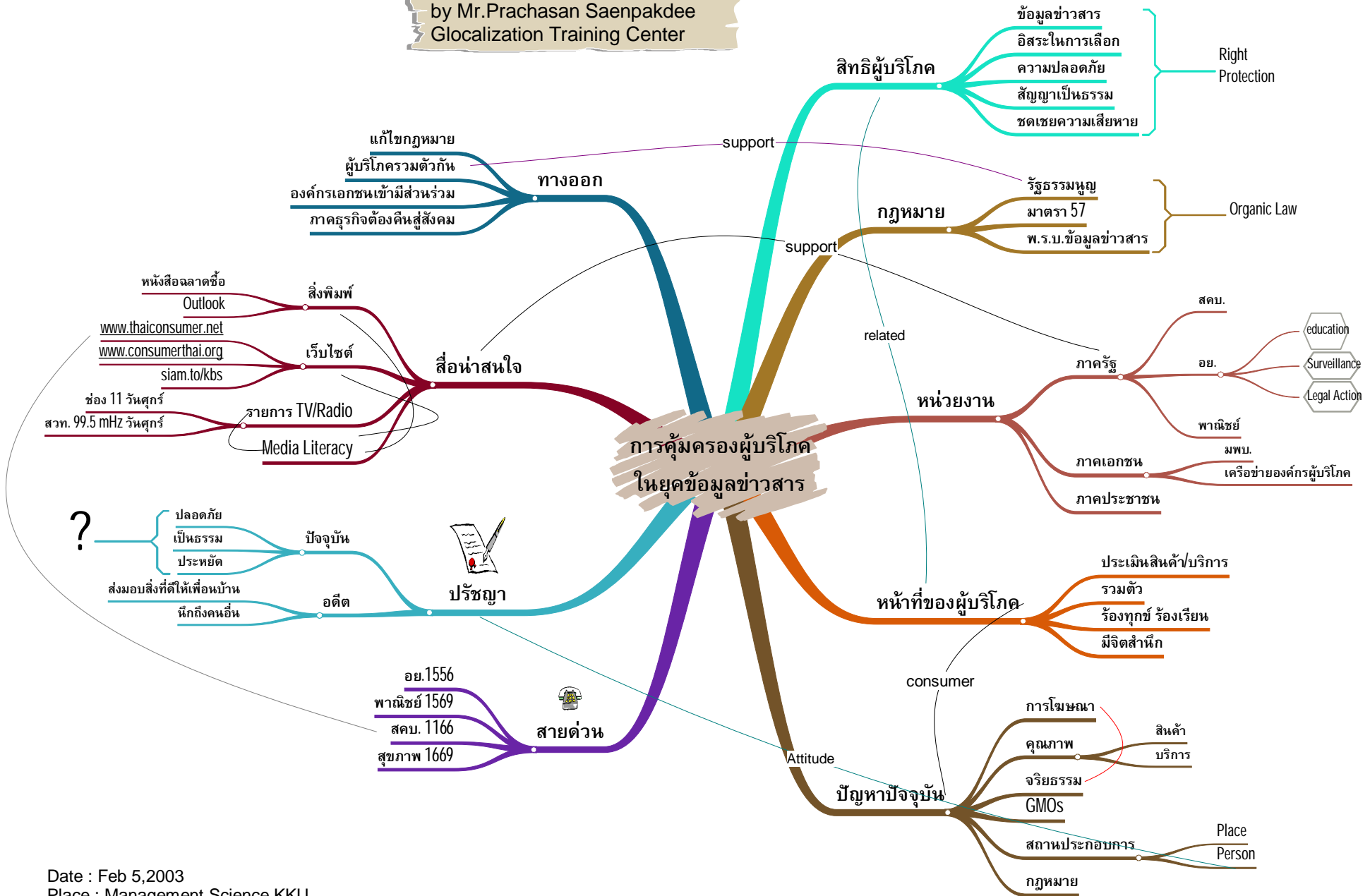
ปัญหาผู้บริโภคและโครงการอาหารปลอดภัย  
**Consumer Problems and School Food Safety**



เรียบเรียงโดย เกษัชกรประชาสรรค์ แสนภักดี  
หัวหน้างานประสานรัฐและท้องถิ่น สสจ.ขอนแก่น  
ผู้จัดการศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล  
เว็บไซต์ : [www.prachasan.com](http://www.prachasan.com)



Consumer Protection in Thailand  
by Mr.Prachasan Saenpakdee  
Glocalization Training Center



Date : Feb 5,2003  
Place : Management Science,KKU  
e-mail : glocalization@thailand.com



ผู้บริโภครุ่นใหม่ต้องใส่ใจเรื่องสิทธิตามกฎหมาย  
แผนภูมิความคิดโดย เกศชกรประชาสรรค์ แสนภักดี

- ผู้เสียหายได้รับการชดเชย ✓
- ต้องพิสูจน์ได้ว่าใครทำผิด ✓
- มีหน่วยงานรัฐประสานการชดเชย ✓
- ประเด็นชดเชยต้องชัดเจน ✓

ได้รับการชดเชย  
ความเสียหาย

- ใช้แบบสัญญามาตรฐาน ✓
- ข้อความในสัญญาเป็นธรรม ✓
- เป็นไปตามกฎหมาย ✓
- มีหน่วยรับเรื่องแก้ปัญหา ✓

ได้รับความเป็นธรรม  
จากสัญญา

สิทธิผู้บริโภค  
ตามกฎหมาย

ได้รับข้อมูลข่าวสาร  
ครบถ้วน

- ข้อมูลทั้งด้านประโยชน์ ✓
- ข้อมูลทั้งด้านผลเสีย ✓
- ข้อมูลจากรัฐ ✓
- ข้อมูลจากผู้ประกอบการ ✓

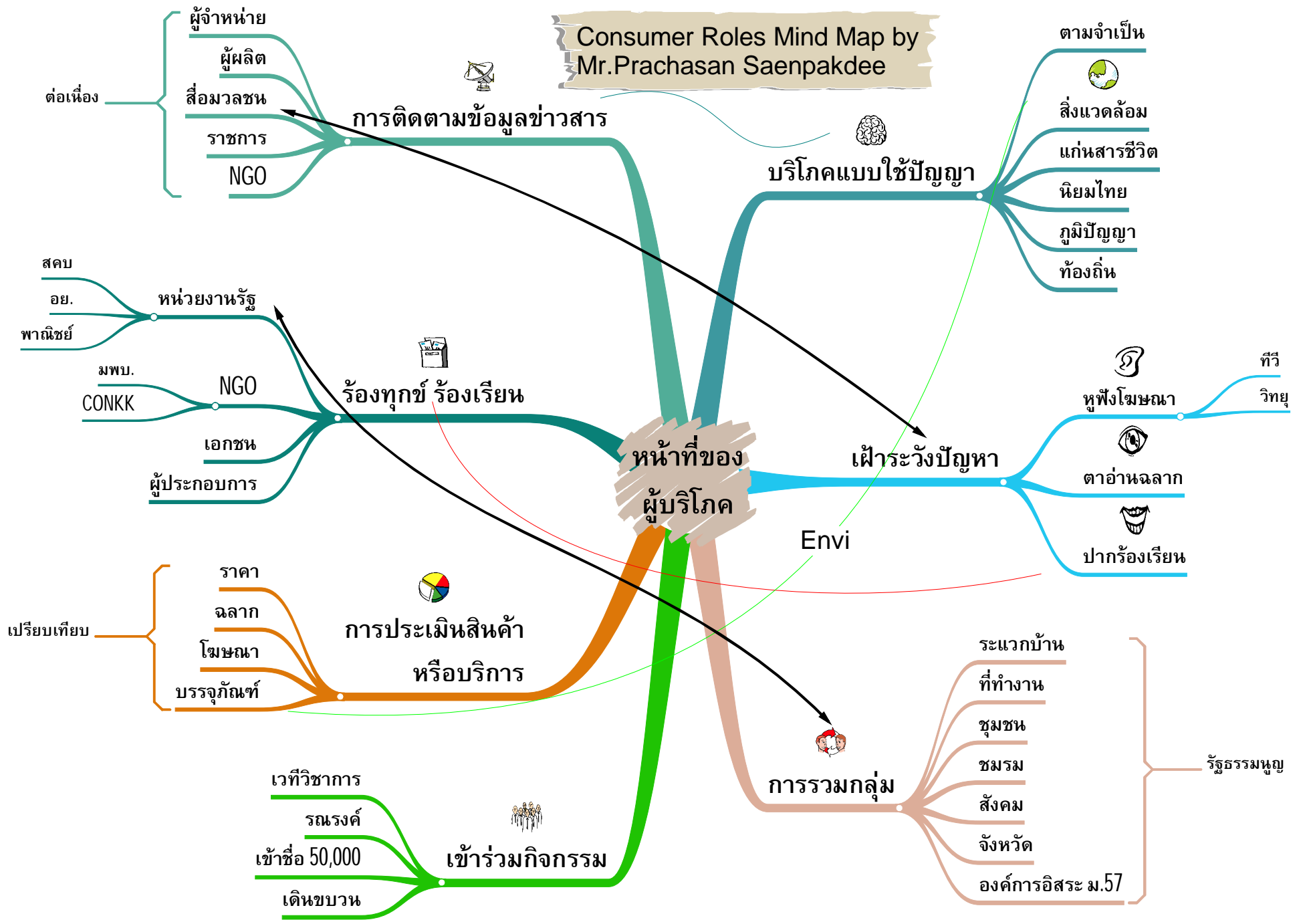
อิสระในการเลือก  
ซื้อสินค้า/บริการ

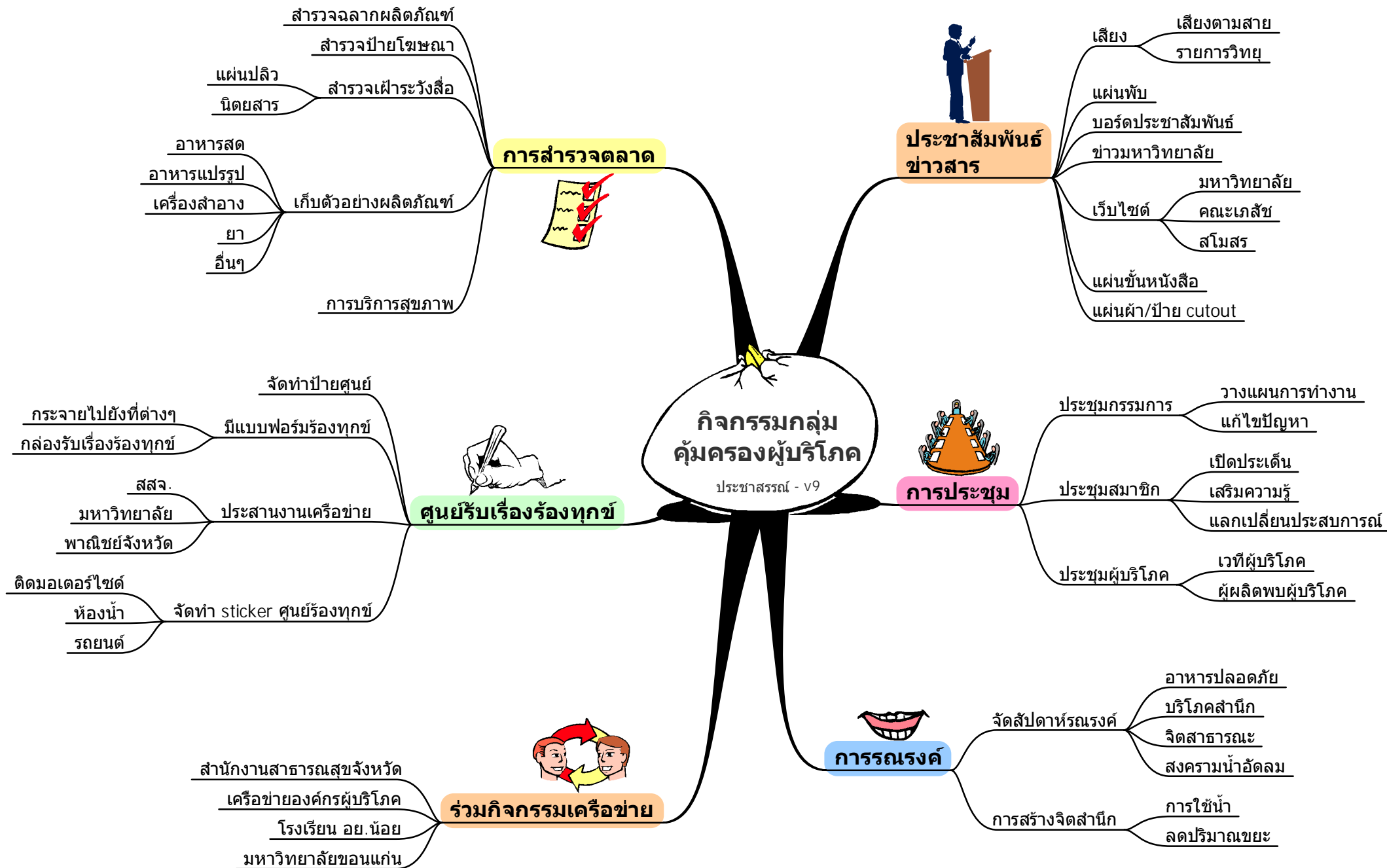
- สิทธิที่จะเลือกด้วยตนเอง ✓
- เลือกซื้อตามอิสระ ✓
- ต้องไม่ถูกบังคับจิตใจ ✓
- สร้างทางเลือกให้กับผู้บริโภค ✓

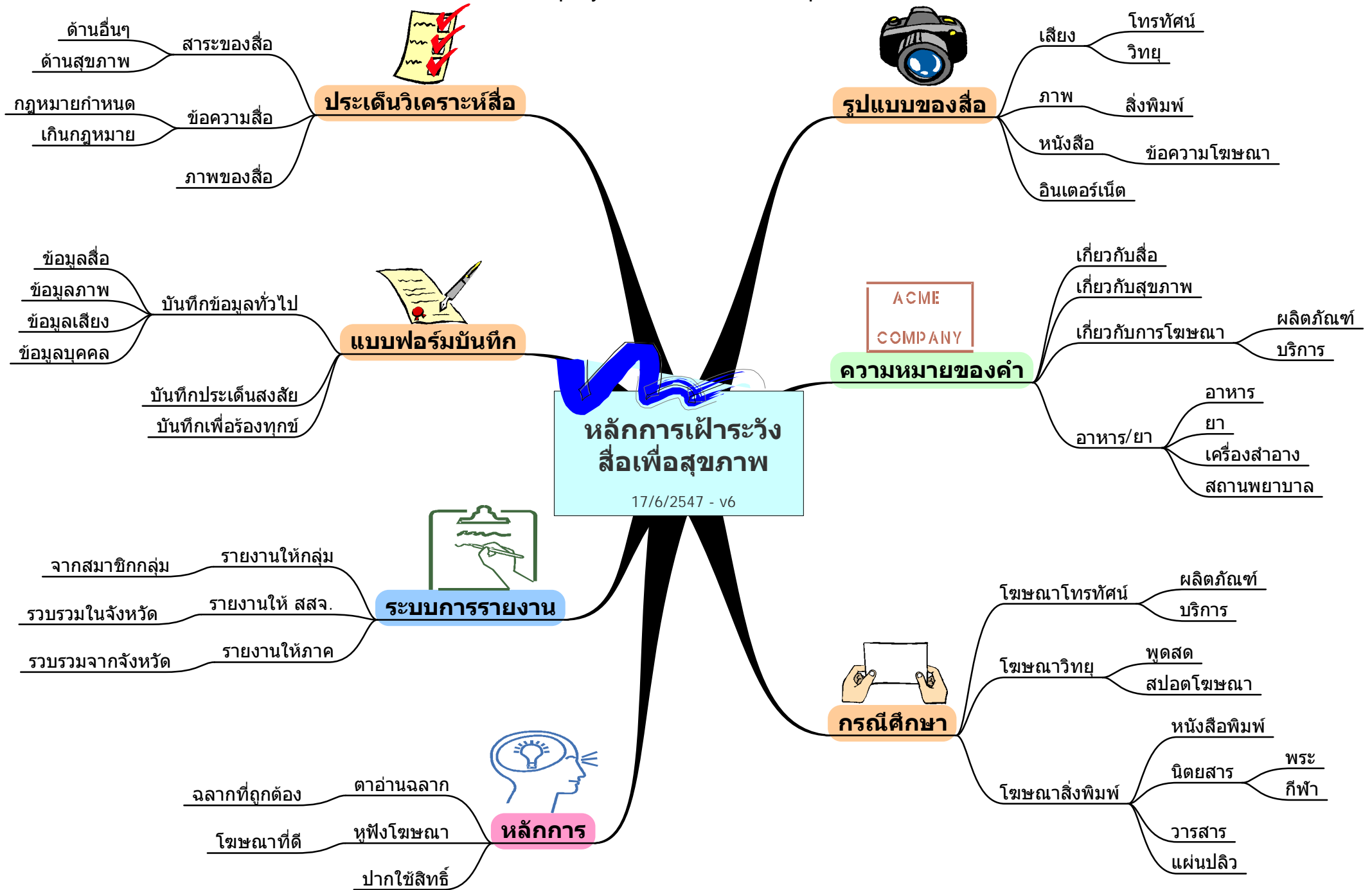
ได้รับความปลอดภัย  
จากสินค้า/บริการ

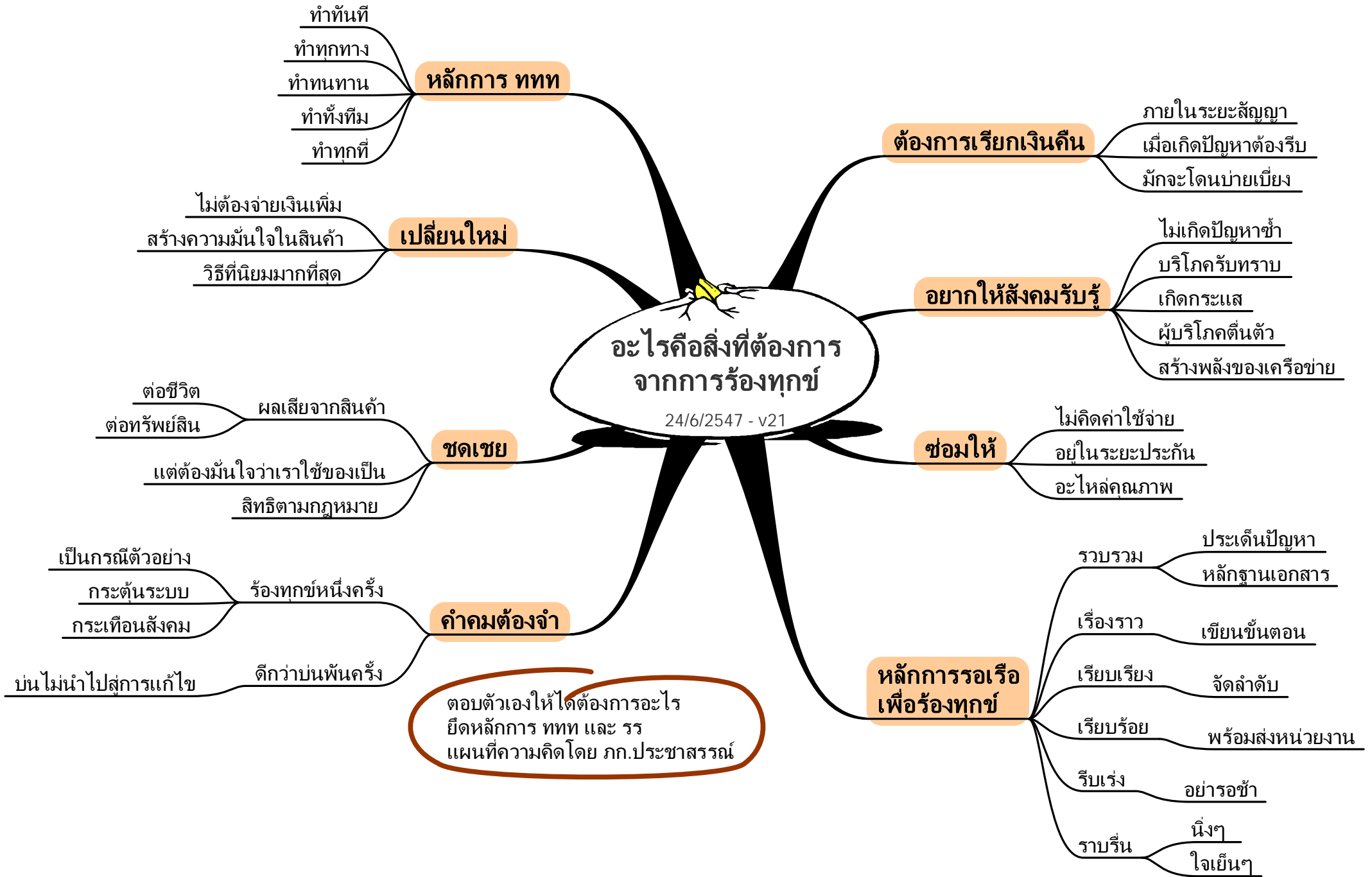
- ต่อร่างกาย ✓
- ต่อสุขภาพ ✓
- จิตใจ ✓
- แต่ต้องไม่เกิดจากผู้บริโภค ✓

# Consumer Roles Mind Map by Mr.Prachasan Saenpakdee

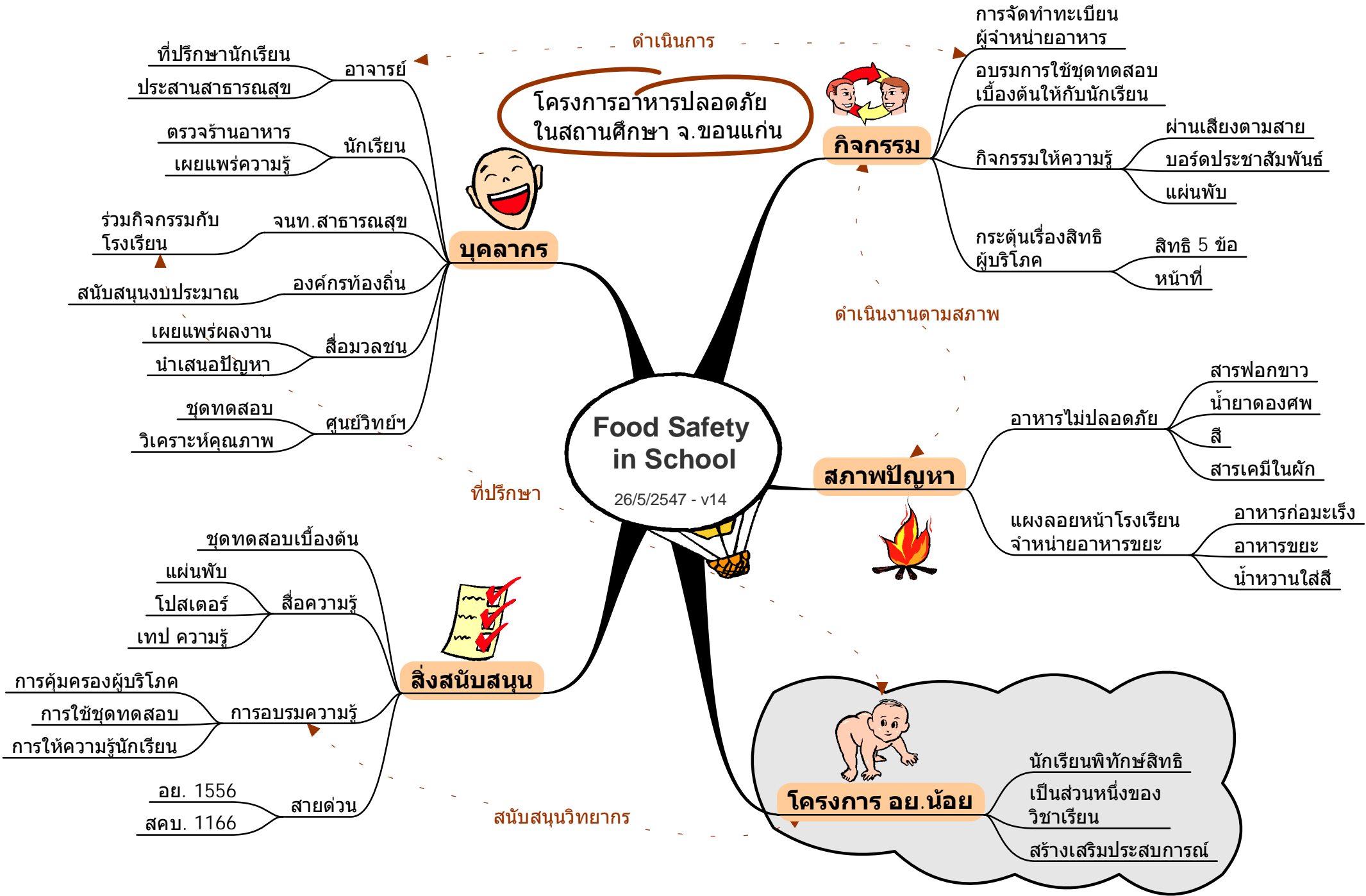


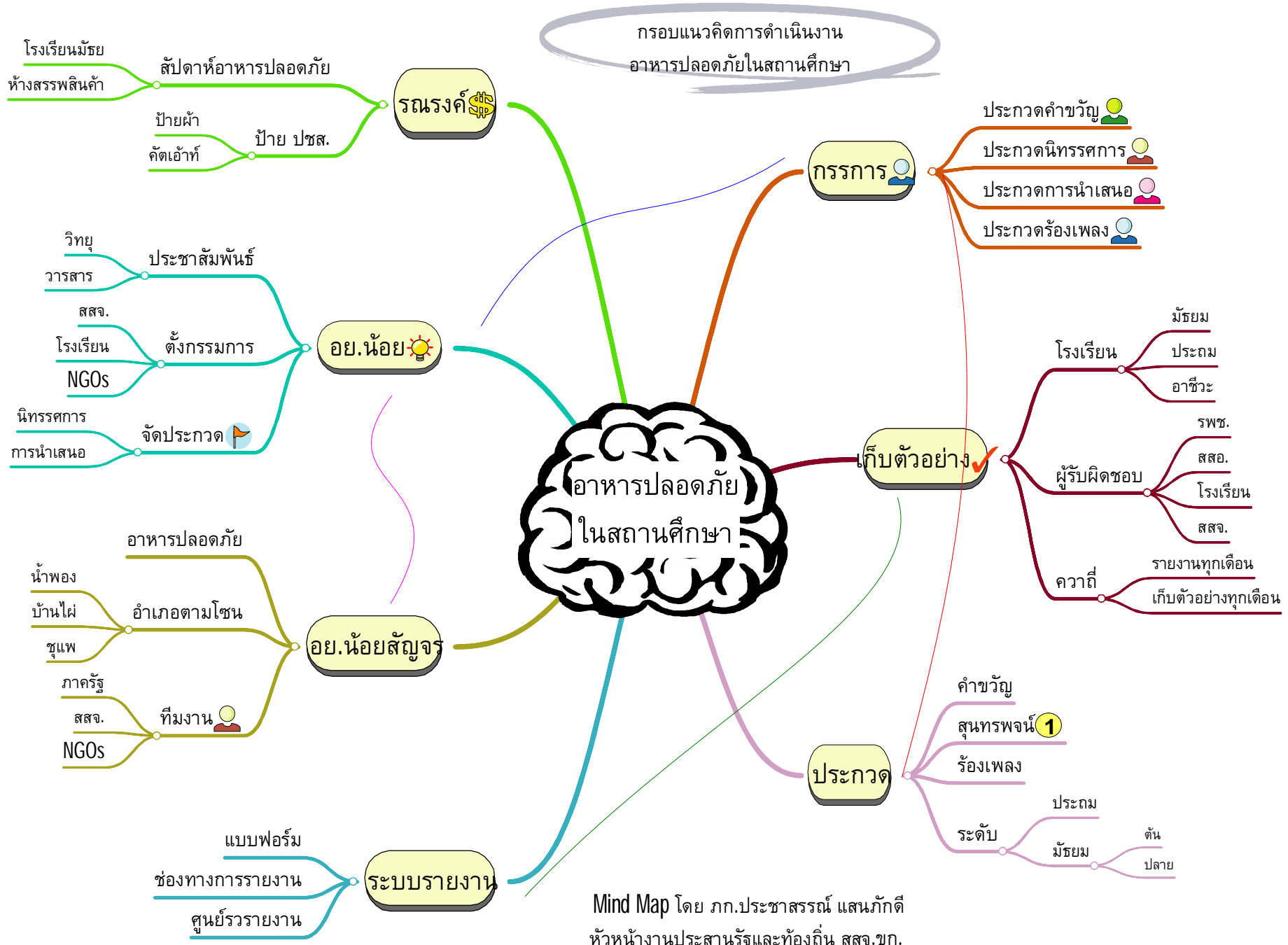












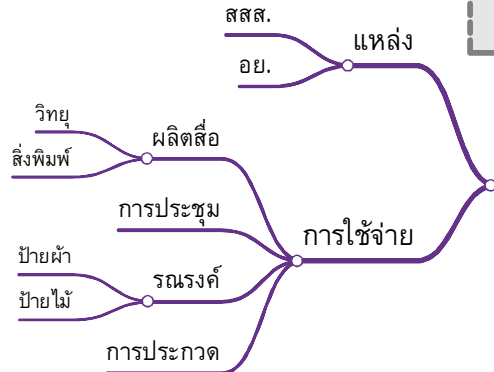
Mind Map โดย ภก.ประชาสรรณ์ แสนภักดี  
หัวหน้างานประสานรัฐและท้องถิ่น สสจ.ชก.



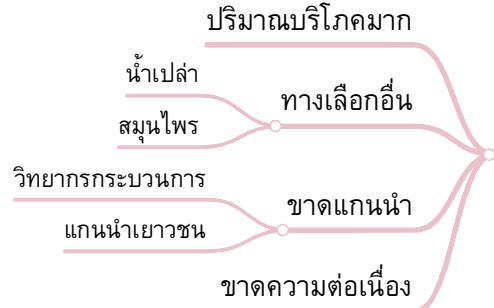
กรอบแนวคิดเรื่องการประกาศสงครามกับน้ำอัดลม  
โดย ภก.ประชาธรรม์ แสนภักดี M.P.H.

สงครามด้าน  
น้ำอัดลม

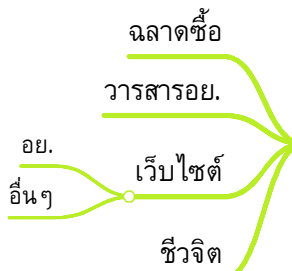
งบประมาณ💰



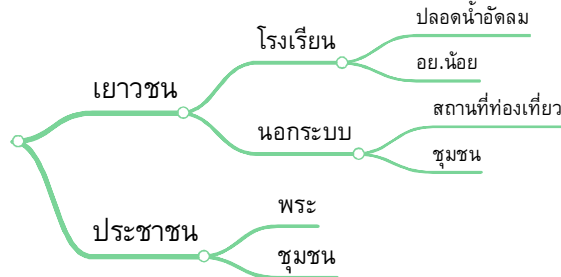
ปัญหา?



แหล่งข้อมูล☀️

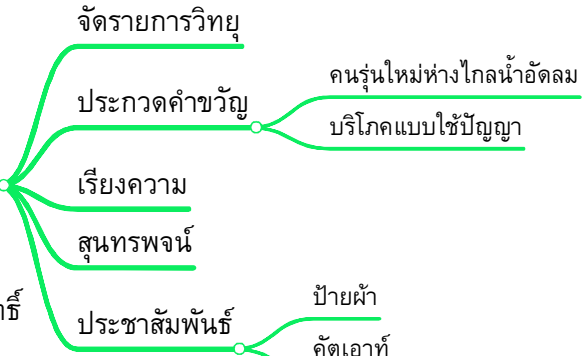


กลุ่มเป้าหมาย😊

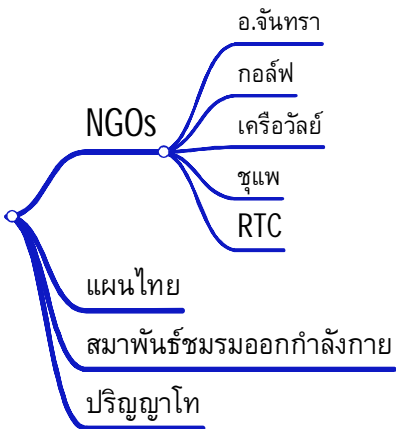


วิธีการ🔧

จะทำอย่างไร  
จึงจะได้ผลสัมฤทธิ์



แนวร่วม👤



หลักการพิจารณาฉลากผลิตภัณฑ์  
แผนที่ความคิดโดย ภก.ประชาสรรณ แสนภักดี

หลักการพิจารณาฉลาก  
24/6/2547 - v23

ชื่อเครื่องหมายการค้า

- ระบบประเทศ
- สิ่งนำเข้า
- ทะเบียนในประเทศ
- อย.
- จีเอ็มพี
- มอก.
- มาตรฐาน

ข้อแนะนำ/ข้อห้าม

- ร่างกาย
- อันตราย
- ทรัพย์สิน
- เมื่อเกิดปัญหา
- เพื่อลดความรุนแรง
- ควรปฏิบัติ
- ห้ามเด็ก
- ห้ามสตรี
- ห้ามผู้เป็นโรค
- ระบบเฉพาะ



แสดงปริมาณ

- มิลลิลิตร
- ปริมาตร
- ขนาด
- น้ำหนัก
- กรัม
- จำนวนชิ้น
- ต่อห่อ



วันเดือนปี

- วันเดือนปี
- ระบบของไทย
- วันผลิต
- วันหมดอายุ
- 120647
- ควรบริโภคก่อน

เครื่องหมายพิเศษ

- ชาลาล
- บาร์โค้ด
- OTOP



ชื่อประเภท

- แสดงว่าเป็นอะไร
- นำส่งมาจากไหน

แสดงวิธีใช้

- ประโยชน์ใช้สอย
- ใช้ให้ถูกวิธี
- ไม่เกิดอันตรายขึ้น

คำเตือน

- ถ้ามี
- เพื่อการปฏิบัติถูกต้อง



สถานที่ตั้ง

- ตำบล
- ที่อยู่เลขที่
- อำเภอ
- จังหวัด
- โทรศัพท์ติดต่อ
- ผู้ติดต่อ
- ถ้ามี

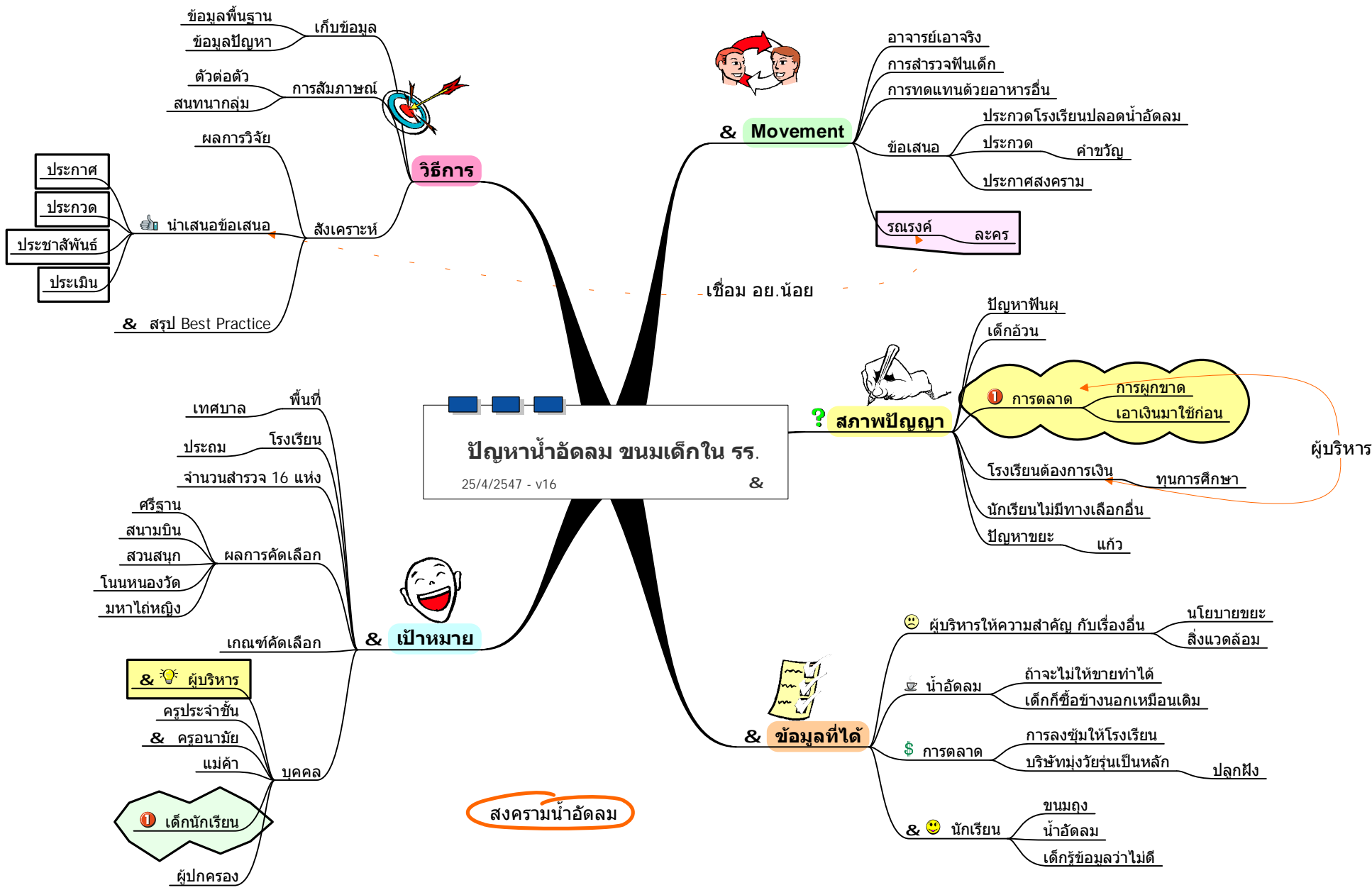


ราคา

- หน่วยเป็นบาท
- ระบบสกุลเงินอื่นประกอบ
- ราคาต่อหน่วย

หน้าที่หลักของผู้บริโภคยุคใหม่คือการประเมินผลิตภัณฑ์ก่อนการบริโภคเสมอ

เวทีความคิดเรื่อง น้ำอัดลม บ้านเขียว  
27 ก.ย. 46 นักศึกษาทันตแพทย์



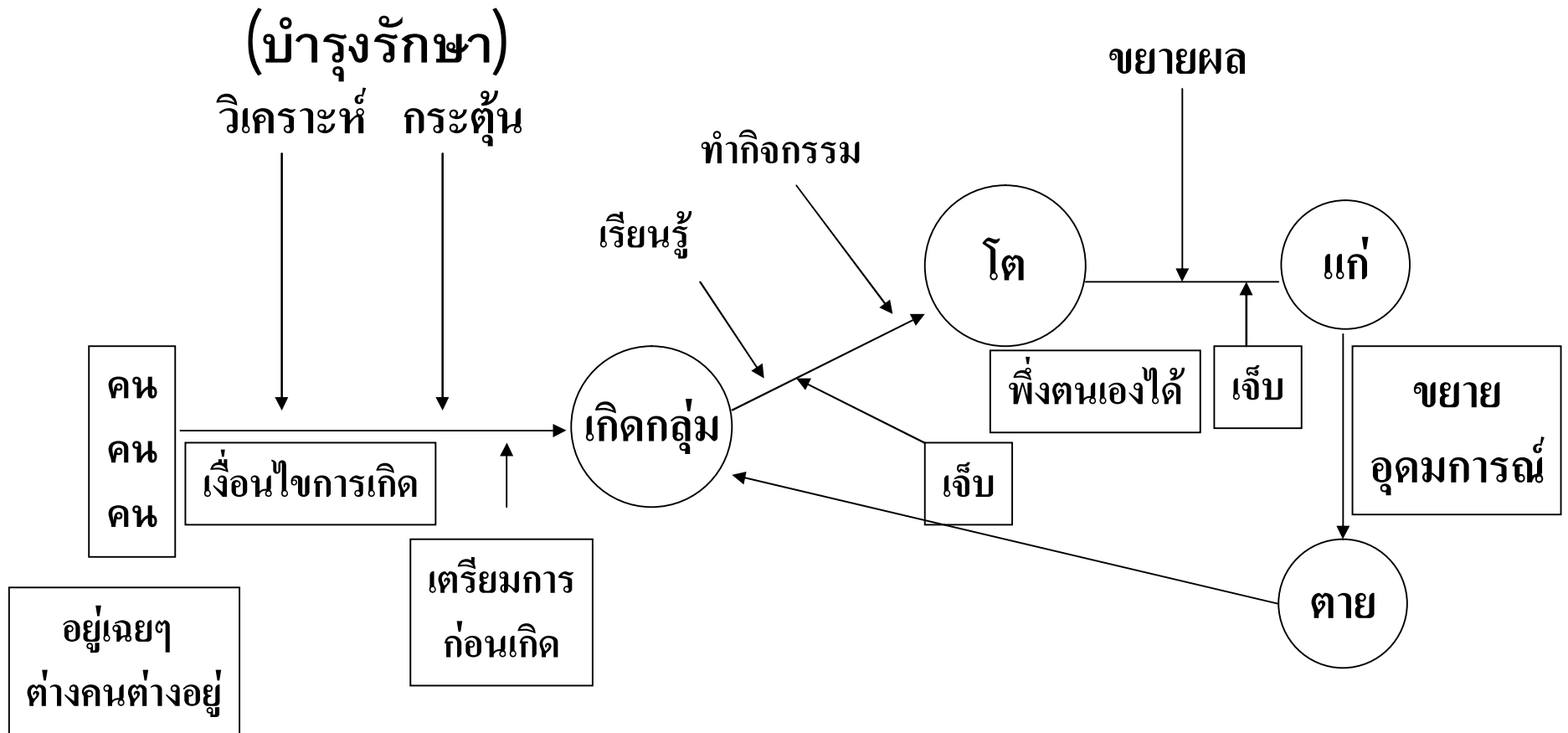
สงครามน้ำอัดลม

แนวคิดเรื่องการจัดตั้งชมรมคุ้มครองผู้บริโภค  
**Generation X Consumer Protection Club**



เรียบเรียงโดย เกษัชกรประชาสรรณ์ แสนภักดี  
หัวหน้างานประสานรัฐและท้องถิ่น สสจ.ขอนแก่น  
ผู้จัดการศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล  
เว็บไซต์ : [www.prachasan.com](http://www.prachasan.com)

# แนวคิดเรื่องวงจรชีวิตกลุ่ม



รูปแบบโครงการการจัดกิจกรรม  
โครงการการจัดกิจกรรม  
โรงเรียน.....  
ปีการศึกษา.....

1. หลักการและเหตุผล (ความจำเป็นในการจัด)
2. วัตถุประสงค์ (กำหนดความต้องการ ในการจัดกิจกรรมตามระเบียบฯ ของโรงเรียน)
3. เป้าหมาย (ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อสิ้นสุดโครงการในเชิงปริมาณและคุณภาพ)
4. วิธีดำเนินการ (ขั้นตอนการปฏิบัติงาน)
5. ระยะเวลา (ช่วงเวลาของการจัดกิจกรรม)
6. ผู้รับผิดชอบ (หัวหน้าหมวดกิจกรรม)
7. งบประมาณ (โดยประมาณการ)
8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (เมื่อสิ้นสุดโครงการ คาดว่านักเรียนจะมีประสบการณ์และพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงอย่างไร)

## แนวทางการก่อตั้งชมรมคุ้มครองผู้บริโภค

ชมรมคุ้มครองผู้บริโภค แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทชมรมคุ้มครองผู้บริโภคหรือสโมสรหรือเยาวชนผู้บริโภค (ในสถานศึกษา)
2. ประเภทชมรมคุ้มครองผู้บริโภคในระดับท้องถิ่น (ชุมชน หมู่บ้าน)

ขั้นตอนสำหรับการก่อตั้งชมรมประเภทที่ 1 ประเภทชมรมหรือสโมสร เยาวชนผู้บริโภค (ในสถานศึกษา)

1. แสวงหาความสนับสนุนของอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการของสถานศึกษาเสียก่อน แล้วกำหนดตัวอาจารย์ที่ปรึกษาของชมรมไว้พร้อม (อาจารย์ที่พร้อมจะเรียนรู้ร่วมกับเยาวชน)

2. อาจารย์ที่ปรึกษา และนักเรียน นักศึกษา ประชุมหารือกันค้นหาหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ โดยการอ่านเอกสาร การอภิปราย วิเคราะห์ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์โดยการอ่านเอกสาร อภิปราย วิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับการเผยแพร่ให้ความรู้แก่สมาชิก ผู้ก่อตั้งจะต้องมีความรู้เรื่องเหล่านี้ดีพอ เพื่อเรียกร้องความสนใจของผู้อื่นให้มาช่วยเหลือในการก่อตั้ง (อาจติดต่อขอความช่วยเหลือจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด)

3. เมื่อเตรียมความพร้อมแล้ว ก็กำหนดประชุมอุ่นเครื่อง นัดประชุม นักเรียน นักศึกษา ที่สนใจในเรื่องนี้ ตามวัน เวลา และสถานที่ที่เหมาะสม เลือกตั้งกรรมการ และแยกแยะ ปัญหาต่างๆ ที่จะต้องพิจารณา การประชุมครั้งแรกนี้ควรโหมโรงด้วยการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี (เน้นการประชาสัมพันธ์ให้มากๆ) เช่น ปิดโปสเตอร์ และประกาศต่างๆ ให้ครึกโครมหน่อย แจ้ง เวลา สถานที่ และวัตถุประสงค์ของการประชุมให้แจ่มแจ้ง จัดทำวาระการประชุมไว้ให้พร้อม

4. ประธานชั่วคราวเรียกประชุมกรรมการของชมรม เพื่อปรึกษาหารือกันวางกฎ ข้อบังคับสำหรับการทำกิจกรรมของชมรม ตลอดจนการกำหนดการประชุมเป็นประจำ เพื่อหาทางให้สมาชิกทุกคนให้ความร่วมมือ (participation) ในการประชุมเหล่านี้ ควรแบ่งกลุ่มเพื่อให้สมาชิกทั้งหมด ได้ร่วมอภิปรายกัน เรื่องนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก (sharing the ideas) ควรมีการเลือกตั้งกรรมการบริหารตอนนี้ เพื่อวางแผนงานของชมรม

5. ร่างโครงการเผยแพร่ให้ความรู้แก่ผู้บริโภค (Consumer Protection Programme) อย่างง่ายๆ ขึ้นไว้ โดยคำนึงถึงปฏิทินกำหนดการต่างๆ ของสถานศึกษา และในขณะเดียวกัน ก็ควรพยายามใช้เวลาที่มีอยู่สำหรับกิจกรรมตลอดทั้งปี

6. เดินเครื่องได้เลย

หมายเหตุ : พึงสังเกตว่า ชมรมประเภทนี้มีได้กล่าวถึง การเงินเลย แต่ทิ้งไว้ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาเอง ซึ่งโดยส่วนใหญ่กิจกรรมจะไม่ได้ใช้เงิน

## ตัวอย่างกฎข้อบังคับของชมรมคุ้มครองผู้บริโภค

1. ชื่อของชมรม “ชมรมคุ้มครองผู้บริโภค” โรงเรียน.....  
(ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ชมรม”)
2. วัตถุประสงค์ ของชมรมก็เพื่อเร่งเร้าให้เกิดความตื่นตัวในการใช้และรักษาสิทธิของเยาวชน  
ผู้บริโภค และเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเยาวชนในทางสร้างสรรค์ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค
3. หน้าที่ของชมรม
  - ทำการศึกษาเรื่องสินค้าและบริการ ที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค เพื่อนำออก  
เผยแพร่ให้สมาชิกของชมรมและผู้สนใจได้ทราบและจัดแผนรณรงค์ต่อต้านผู้ประกอบการธุรกิจที่  
รับผิดชอบต่อสินค้าและบริการดังกล่าว
  - วางแผนจัดและดำเนินรายการเผยแพร่ให้ความรู้ (Consumer Education  
Programme) ขึ้นในสถานศึกษา ยกตัวอย่างเช่น จัดการอภิปรายและสัมมนา  
นิทรรศการ กิจกรรมเหล่านี้ควรถูกจัดเป็นประจำ และเตรียมไว้สำหรับระยะเวลาอันยาวนานด้วย
  - จัดทำโครงการต่างๆ และทำการสอบสวนเรื่องใดๆ ที่กระทบกระเทือนต่อประโยชน์  
ของผู้บริโภคในท้องถิ่น และทั่วไป และเสนอให้ทราบทั่วกัน
  - เป็นผู้จัดให้มีการประชุมหารือ และติดต่อประสานระหว่างชมรมเยาวชนผู้บริโภค  
กับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - ให้ความร่วมมือกับสมาคมหรือชมรมคุ้มครองผู้บริโภค และเข้าร่วมกิจกรรม  
คุ้มครองผู้บริโภคและรายการเผยแพร่ให้ความรู้ในระดับต่างๆ
  - ทำกิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยให้ชมรมประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของชมรม
4. สมาชิกภาพ
  - นักเรียน นักศึกษา ของสถานศึกษานั้นๆ ย่อมเป็นสมาชิกของชมรมได้ ถ้าหาก  
ปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของชมรม และเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชมรม
  - เงื่อนไขของการเข้าเป็นสมาชิก และค่าบำรุงสมาชิก และกำหนดวาระของ  
กรรมการบริหารของชมรมและกิจกรรมของชมรมนั้นให้ตกลงกันในที่ประชุมใหญ่
5. การประชุมใหญ่ประจำปี
  - ให้มีการประชุมใหญ่ประจำปี ปีละครั้ง ณ เวลาและสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับ  
สมาชิกทั้งหมด ให้แจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้าในเวลาอันสมควร
  - ในระเบียบวาระการประชุมให้มีการเสนอรายงานประจำปี รายงานการเงิน และการ  
เลือกตั้งกรรมการ และเรื่องอื่นๆ ถ้ามี



- ในการประชุมใหญ่ประจำปี ให้มีการเลือกตั้งประธานชมรม เลขานุการ เหรัญญิก และกรรมการทำหน้าที่กรรมการบริหารของชมรม การเลือกตั้งนั้นจะใช้วิธีการลงคะแนนเสียง หรือโดยการยกมือก็ได้
- ผลของการเลือกตั้ง และรายงานประจำปีของชมรม ควรส่งไปให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อจะได้สามารถประสานให้คำแนะนำติดตามพัฒนาการของชมรม และให้ความสนับสนุนทางด้านวัตถุอื่นๆ
- การเรียกประชุมใหญ่วิสามัญ จะกระทำได้โดยคณะกรรมการบริหารเมื่อมีความจำเป็น หรือโดยคณะกรรมการจำนวนหนึ่งครบองค์ประชุมก็ได้ ซึ่งที่ประชุมใหญ่จะเป็นผู้กำหนดขึ้น

## 6. คณะกรรมการบริหาร

- มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานทั้งปวงของชมรม
- คณะกรรมการบริหารและที่ปรึกษา ควรประชุมกันเมื่อเห็นว่า จำเป็น เพื่อหารือเรื่องผลงาน รายงานโครงการและปัญหาต่างๆ ของชมรม แต่คณะกรรมการบริหารต้องไม่บงการชมรมในเรื่องการวางแผน การตัดสินใจ และการดำเนินกิจกรรม การเข้ามีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในกิจการเหล่านี้ย่อมเป็นสิ่งสำคัญ คณะกรรมการบริหารจักต้องแสวงหาความเห็น ข้อคิดเห็นของสมาชิกทั้งหมด และส่งเสริมให้มีการอภิปรายกันเสียก่อนที่จะมีการตกลงด้วยเรื่องใดๆ
- คณะกรรมการบริหารควรจะให้ชมรมและสมาชิกได้มีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค)

## 7. หน้าที่ของกรรมการชมรม

### ประธานชมรม

- เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการบริหาร และการประชุมใหญ่
- ดูแลให้คณะกรรมการบริหาร และสมาชิกเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชมรม

### เลขานุการ

- จัดรายงานการประชุม และรักษาทะเบียนสมาชิก
- ประสานงานกิจกรรมต่างๆ
- จัดทำรายงานของชมรม
- ทำหน้าที่ประสานงานกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในการดำเนินกิจกรรมหรือรายงานต่างๆ ของชมรม

### เหรัญญิก

- รับผิดชอบเรื่องการเงินของชมรม และเสนอรายงานการเงินต่อที่ประชุม

### ที่ปรึกษา

- รับผิดชอบในการให้คำปรึกษา และการให้ความรู้แก่สมาชิกของชมรม

## ตัวอย่าง

### การจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชมรมคุ้มครองผู้บริโภค

1. โครงการเผยแพร่ความรู้ เรื่องการคุ้มครองผู้บริโภค
  - a. จัดบอร์ดข่าวสาร
  - b. จัดนิทรรศการ
  - c. จัดการแสดงบนเวที
  - d. จัดบรรยายและอภิปรายในเรื่องต่างๆ ที่น่าสนใจ
  - e. ฯลฯ
2. โครงการสาธิตการตรวจสอบ คุณภาพ และวิธีเลือกซื้อใช้สินค้าอย่างง่าย ๆ
  - a. ตรวจสอบการปลอมปน เช่น ผงชูรส บอแรกซ์ น้ำมันเชื้อเพลิง ฯลฯ
  - b. วิธีเลือกซื้อ เลือกใช้สินค้า เช่น น้ำส้มสายชู น้ำปลา น้ำดื่ม สีสผสมอาหาร ภาชนะพลาสติก ฯลฯ
  - c. วิธีกำจัดสารพิษตกค้างในผัก ผลไม้
3. โครงการ สอดส่องดูแลสินค้า อาหารและยา ซึ่งไม่ได้คุณภาพ ปลอมปน หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภคได้ ตามประกาศหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ
4. โครงการรณรงค์ต่อต้านสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพหรืออาจก่อให้เกิดอันตราย(และผู้ประกอบการธุรกิจที่ประพฤตินิยมชอบ เอารอดเอาเปรียบ)
5. อื่นๆ

## สระกะัญญะชื่อนกลาง

เนื้อร้อง เกียรติกรประชาธรรม์ แสนภักดี

ทำนอง สระกะัญญะ

\*\*\* มาลาควงดอกไม้ มาตั้งไว้เพื่อบูชา  
มาลาควงดอกไม้ ขอให้คนไทยปลอดภัยโรคา  
ขอให้คนไทยสุขใจกายา

ชื่อนกลางนี้สำคัญต้องขยันใช้ตักกิน  
ฝึกฝนให้เคยชินยามสติกินให้ใช้ชื่อนกลาง

ใช้แล้วก็ให้วางไว้ตรงกลางให้หมูตักต่อ  
หากเมื่อนม่นบ่อพอ จึ่งตักต่อด้วยชื่อนกลางๆ

โรครภัยกะอยู่ไกลห่าง เพราะใช้ชื่อนกลางเราจึ่งปลอดภัย  
ช่วยให้เรามั่นใจ ว่าปลอดภัย เพราะใช้ชื่อนกลางๆ  
จ้า \*\*\*



## สาระภัญญะ 5 อ

**\*\*\*** มาลาดวงดอกไม้มาตั้งไว้เพื่อบูชา

มาลาดวงดอกไม้ ขอให้คนไทยปลอดภัยโรคต่างๆ

**หาอ** ขอบอกกล่าวเป็นเรื่องราวสุขภาพดี

ขอให้พี่น้องสุขขีสดชื่นชีวิกันทุกคน ๆ

**อ ที่หนึ่ง** คือ อาหาร

รับประทานให้ครบ **5** หมู่

ชุ่มไก่ ชุ่มเนื้อ ชุ่มหมู

กินได้อยู่แต่ให้น้อยลง ๆ

**อ ที่สอง** ต้องใส่ใจ อาณามัยต้องรักษา

ชดชื่นระรินชีวา เลิกงานมาพากันเต้นใส่เพลง ๆ

**อ ที่สาม** ตามกันมา ไข้วจาให้เหมาะสม

ฝึกฝนควบคุมอารมณ์ ให้เหมาะสมทุก ๆ ที่

**อ ที่สี่** นี้สำคัญต้องขยันการขบถาย

ฝึกฝนการระบายต้องขบถายอย่าให้ขาด

**อ สุดท้าย** คืออากาศ ต้องสะอาดบริสุทธิ์

มาลาบูชาพระพุทธ ขอสิ้นสุดเพียงเท่านั้น ๆ

## เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. การจัดการเครือข่าย : กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา. บริษัท ชัคเซส เมเดีย จำกัด. กรุงเทพฯ. 2543.

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประชาคม ประชาสังคม . ศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาการสาธารณสุขมูลฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น. 2543.

ณัฐพงศ์ เกศมาริช. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยม สำหรับการสร้างองค์การยุคใหม่ . สำนักพิมพ์ Be Bright Book. กรุงเทพฯ. 2546

ณัฐพงศ์ เกศมาริช. เทคนิค...การระดมสมอง **Brainstorming**. สำนักพิมพ์ Be Bright Book. กรุงเทพฯ. 2545.

บัณฑิต อ่อนดำ. การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม **Participation Learning Process**. สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. เชียงใหม่ . 2544.

ประชาสรรค์ แสนภักดี. คู่มืออาสาสมัครผู้บริโภคราคาอีसान “หูฟังโฆษณา ตาอ่านฉลาก ปากร้องเรียน. เครือข่ายเภสัชสาธารณสุขภาคอีสาน. ขอนแก่น . 2545.

ปารีชาติ วลัยเสถียร. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. กรุงเทพฯ. 2543.

พระธรรมปิฎก. วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม. สำนักพิมพ์ศยาม. กรุงเทพฯ. 2542

พินทุสร ติวตานนท์. **Six Thinking Hats** หมวก 6 ใบ คิด 6 แบบ. สำนักพิมพ์ซานชาลา. กรุงเทพฯ. 2546.

สุวิทย์ มูลคำ. ครบเครื่องเรื่อง การคิด . บริษัท ดวงกลมสมัย จำกัด. กรุงเทพฯ. 2547.

เว็บไซต์องค์กรแห่งการเรียนรู้ [www.prachasan.com](http://www.prachasan.com)

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. บริษัท บூค พอยท์ จำกัด. กรุงเทพฯ. 2546.

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. คู่มือ คุ่มครองผู้บริโภครด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา. กรุงเทพฯ. 2546.

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี. เอกสารประกอบการดำเนินงานโครงการ สคบ.สัญจร เรื่อง แนวทางการจัดตั้งชมรมคุ้มครองผู้บริโภค ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2532

ศักดิ์ชาย ลิกขา. การจัดประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา **A-I-C**. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.อุบลราชธานี. 2544.

วันรัตน์ จันทกิจ. 17 เครื่องมือนักคิด Problem Solving Devices. บริษัท ซีเอ็ด  
ยูเคชั่น จำกัด (มหาชน). กรุงเทพฯ. 2546.

ศูนย์ฝึกอบรมภูมิปัญญาสู่สากล

[www.glocalization.org](http://www.glocalization.org)



องค์กรฝึกอบรม เพื่อการพัฒนาศักยภาพ ของ  
บุคลากรในองค์กรทุกระดับ ที่ดำเนินงานในระดับ  
ท้องถิ่นที่ท่านเข้าถึงได้โดยไม่ต้องเดินทางไกลไป  
ถึงกรุงเทพฯ ภายใต้การบริหารงานของทีมงานมือ  
อาชีพ โดยการนำของผู้จัดการศูนย์ฝึกอบรม

**เกษตรกรรม ประชาสรรณ์ แสนภักดี**

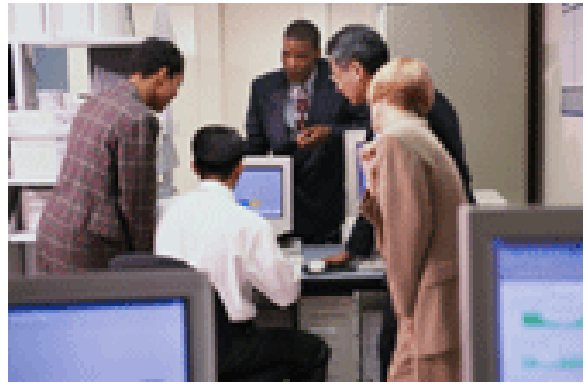


[www.prachasan.com](http://www.prachasan.com)

**ท่านฝึก เราฝึก**

ด้วยหลักสูตรฝึกอบรมที่ตอบสนองทุกความต้องการ (courses)

- ศิลปะการพูดในที่ชุมชน (Public speaking)
- การนำเสนอผลงานอย่างมืออาชีพ (Presentation)
- การพัฒนาเว็บไซต์องค์กร (Web site design)
- การถ่ายภาพระดับมืออาชีพ (Photography)
- การเขียนแผนที่ความคิดด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Mind Map<sup>®</sup> by computer software)
- การพัฒนาระบบฐานข้อมูลขั้นสูงด้วย MS Access
- การบริหารโครงการด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Project Management by computer software)
- ที่ปรึกษาระบบการพัฒนาสถานที่ผลิตอาหาร (GMP)
- ให้คำปรึกษาและบริการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS/FW



**Glocalization  
Training  
Center™**

เงินที่เท่ากันเราให้ท่านมากกว่า

**D-Mind Map<sup>®</sup>**

**[Glocalization@thailand.com](mailto:Glocalization@thailand.com)**

ที่ตั้ง เลขที่ 11 หมู่ 8 บ้านหนองโจด ตำบล  
บ้านเปิด อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น 40000  
โทรศัพท์./โทรสาร 0-4332-4071  
มือถือ 0-1661-8579 (24 hrs)

